

LIETUVIŲ
DIENOS

LITHUANIAN DAYS
DECEMBER, 1962

POPIEŽIUS JONAS XXIII PRIĖMIME KALBASI SU LIETUVIAIS

1962 – MAIRONIO METAI, GRUODŽIO MĖN.

Vyriausias Redaktorius / Editor-in-Chief
Bernardas Brazdžionis
Literatūros Redaktorius / Literature Editor
Juozas Tininis
Foto Redaktorius / Photo Editor
Daumantas Čibas
Anglų kalbos Redaktorius / Senior English Editor
Milton Stark
Anglų kalbos Redaktorius / English Editor
Mrs. Dailė Polikaitis

Leidėjas / Publisher
Anthony F. Skirius
Administratorius / Circulation Manager
Juozas Andrius

**Redakcijos atstovai atskiruose miestuose ir valstybėse
/ Contributing Editors:**

Juozas Bertulis, Chicago, Ill.; Vladas Butėnas, Chicago, Ill.; V. A. Brazilius, Cleveland, Ohio; V. Mingelis, Detroit, Mich.; Balys Raugas, Philadelphia, Pa.; Cezaris Surdokas, Baltimore, Md.; Edvardas Suraitis, Chicago, Ill.; Petras W. Urban, Cleveland, Ohio; Vaclovas Verikaitis, Toronto, Ont., Canada; Vytautas Voientas, Riverside, New Jersey.

Nuolatiniai foto bendradarbiai / Photographers:

JAV: Brockton, Mass. — B. Kerbelienė. Brooklyn, N. Y. — V. Augustinas; V. Mažeis; G. Penikas. Chicago, Ill. — A. Gulbinskas, B. Lungys, V. Noreika. Cleveland, Ohio — V. Bacevičius. Los Angeles, Calif. — L. Briedis, Pr. Gasparonis, L. Kančiauskas. Manchester, N. H. — K. Daugėla. New Haven, Conn. — P. Jasiukonis. Omaha, Nebr. — Rev. L. Musteikis. Philadelphia, Pa. — F. Jakaitis, V. Gruzdis. Washington, D. C. — P. Labanauskas; Photo Alda. Waterbury, Conn. — J. Gaidys, V. Vaitkus. CANADA: Hamilton, Ont. — A. Juraitis. Montreal, P. Q. — L. Stankevičius. Toronto, Ont. — J. Dvilaitis. AUSTRALIA: E. Butkūnas, P. Sakalauskas, E. Karpavičius, Vyt. Vosylius.

Straipsniai, autoriaus pasirašyti pavarde, slapyvardžiu ar inicialais nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę. The opinion expressed in signed or initialed articles are not necessary those of the Editors.

Žodinę ir visą kitą medžiagą, spausdintą "Lietuvių Dienų" žurnale, LD leidykla pasiaiko teisę panaudoti kitais atvejais. Rankraščiai taisomi, jei nėra autoriaus pastabos.

"LIETUVIŲ DIENOS" YRA SUJUNGTOS SU "KALIFORNIJOS LIETUVIU", LEISTU 1946-1949 METAIS.
"LITHUANIAN DAYS" IS COMBINED WITH "CALIFORNIA LITHUANIAN".

Skaitytojų pageidavimu prenumerata atnaujinama automatiškai, netaikant atskiros pranešimo. Nutraukdamas prenumeratą, skaitytojas administraciją painformuoja laišku / If subscription is to be discontinued upon expiration, notice to that effect should be sent; otherwise it will renewed automatically. This policy accords with the wishes of our subscribers.

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn.
Published monthly, except July and August

Atskiros kaina 65 centai Single copy 65¢

Prenumerata metams \$6.00 bet kuriame pasaulio krašte.
Subscription \$6.00 per year in any country of the world.
Garbės prenumerata / Honorary subscription \$10.00.

"Second Class Postage Paid At Los Angeles, California".

L I E T U V I Ų

DIENOS

LITHUANIAN DAYS MAGAZINE

4364 Sunset Boulevard

Hollywood 29, California

NO 4-2910

GRUODIS, 1962 MAIRONIO METAI
N. 10 (129), XIII metai

DECEMBER, 1962
Vol. XIII, No. 10 (129)

TURINYS / CONTENTS

J. Kajeckas, Kultūringo lietuvių uždavinys.	5
J. Sakevičius, MIC, Antrasis Vatikano susirinkimas.	6
K. S., Antrasis Lietuvių Kultūros Kongresas Čikagoje ir po jo.	8
Stasys Goštautas, Be reikalo bėgau nuo meilės. Ištrauka iš romano.	10
M. Mykoliaitytė-Slavėnienė, Tai žemė kita... Eilėraščiai.	11
Knygos ir autoriai. Knygų recenzijos ir literatūrinė kronika.	12
1. Pakeliui į tikslą. V. Janavičiaus knygos recenzija. Xerxes.	
2. Saulėčiausio krašto lietuviai metraštyje. Australijos lietuvių metraščio rec. J. Tininis.	
Iš jaunimo organizacijų veiklos. Foto kronika.	13
Elena Kepalaitė šokio ir dailės menininkė. Fotoreportažas. V. P.	14
Iš jaunųjų dailininkų parodos. Foto reportažas.	15
VEIDAI ir VAIZDAI. Ilustruota kronika.	18 - 19
žmonės, dienos ir darbai. Smulkioji kronika ir Los Angeles žinios.	20
ENGLISH SECTION	
Baltic States Remain Firmly Under Moscow's Control.	21
Aleksiukas' Father, by Vaižgantas. Translated by D. Sadūnaitė-Sealey.	22
Lithuanian History in Stamps. Part LII. By A. Bernotas.	23
Baltic Folk Refuse to be Swallowed by Reds.	23
Lithuanians Make News.	25

VIRŠELIAI / COVERS

Front Cover - Pirmasis

Rugpjūčio 4-6 dienomis Romoje įvyko Pasaulinis Emigrantų ir Tremtinių suvažiavimas enciklikos "Exul Familia" dešimtmečio proga. Jo šv. Popiežius Jonas XXIII priima lietuvių atstovus: sveikinasi su prel. J. Balkūnu ir kan. dr. J. Končium. Toliau matyti lietuvių delegacijos nariai — dr. Karvelis, Vlisko V. T. narys, atstovavęs Bonnos pavestas visus Vokietijoje esančius tremtinius, prel. L. Tulaba, šv. Kazimiero sem-jos rektorius ir kun. V. Mincevičius, (su juodais akiniais) PLB Italijos krašto valdybos pirmininkas.

In honor of the 10th anniversary of the Papal Enciclica, "Exul Familia", a World Emigrants' and Refugees' Congress was held in Rome on August 4-6.

His Holiness Pope John XXIII in an audience for Lithuanian delegates: greeting Rt. Rev. J. Balkūnas and Rt. Rev. J. Končius. In the background: Dr. Karvelis, member of the executive council of VLIK, who represents all refugees in Germany, Rt. Rev. L. Tulaba and Rev. V. Mincevičius, chairman of Lithuanian Community in Italy.

Back Cover - Paskutinis

Dail. A. Tamošaitis, g. 1906 m., Lietuvos Meno Mokyklą baigė 1929 ir buvo jv. mokyklų bei įstai-gų meno instruktorius, Vilniaus Meno Akademijos lektorius. Nuo 1951 m. gyvena ir dirba kaip dailininkas savo dailės studijoje Kingston, Ont., Canada.

Nepriklausomoje Lietuvoje A. Tamošaitis pasižymėjo kaip liaudies meno rinkėjas ir tyrinėtojas. Jis yra parašęs eilę veikalų, tarp kurių

knygas apie austinis kilimus, staltieses ir kt. Jo "Liaudies Meno" 8 tomas išleido ž. Ūkio Ministerija. A. Tamošaitis pirmas Lietuvoje pradėjo austi lietuviškų raštų kilimus ir rengti parodas. Parodose Paryžiuje, 1937, Berlyne, 1938, ir New Yorke, 1939, apdovanotas aukso medaliais.

A. Tamošaitis yra surengęs eilę savo paveikslų ir grafikos darbų parodų. Paskutiniojoje, Čikagos parodoje, jis išstatė 75 tapybos, akvarelės ir grafikos darbus. Jie pasižymėjo savaimingu autoriaus stilium, išaugusiu iš liaudies meno pradmenų ir moderniųjų abstraktaus meno ieškojimų.

Graphic art of A. Tamošaitis "Drafting in Rime".

Mr. A. Tamošaitis was born in 1906, graduated from Lithuania's Art Institute in 1929 and was instructor at the Vilnius Academy of Art and other art schools. Since 1951 he lives in Kingston, Ont., Canada, and works in his own art studio.

In Independent Lithuania A. Tamošaitis was collector and investigator of folk art. He has written several books on woven tapestry, tableclothes, and others. The most famous work was "Folk Art" in eight volumes, published by the Ministry of Agriculture.

Mr. Tamošaitis was first in weaving tapestry in folk art patterns and exhibiting them. He was awarded gold medals in his exhibitions in Paris, 1937, Berlin, 1938, and New York, 1939. Now his wife, artist A. Tamošaitis, continues this form of folk art.

A. Tamošaitis has had several exhibitions of his paintings and graphic art. In his last exhibition, in Chicago, he displayed 75 pieces in watercolor, oil painting and graphic art. They show an independent style of the artist, which comes from searching in folk and modern abstract art.

Teisingos Taikos Užgimimo žmogaus širdyje,
Angeliško džiaugsmo ir Ramybės žemėje ir
Viešpaties garbės visoje visatoje
linki

Prel. Jonas Balkūnas
Maspeth, N. Y.

Kristaus Taikos ir Ramybės mano parapičiams
ir visiems geros valios lietuviams

KUN. N. PAKALNIS

Brooklyno Apreiškimo Parapijos klebonas

★ VISIEMS "LIETUVIŲ DIENŲ" SKAITYTOJAMS LINKSMŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ LINKI ★

Greetings from
**LITHUANIAN ROMAN CATHOLIC ALLIANCE
OF AMERICA**

A LEGAL RESERVE

FRATERNAL BENEFIT SOCIETY

Conducted solely for the benefit of its members and beneficiaries.
Incorporated January 6, 1906, Luzerne County, Pa.
Insurance certificates from \$500 to \$10,000.

Field Representatives Wanted
71—73 So. Washington Street, Wilkes-Barre, Pennsylvania.

WINTER GARDEN TAVERN, INC.

V. BELECKAS, savininkas.

1883 Madison Street • Brooklyn 27, N. Y.
(Ridgewood)

Salė vestuvėms ir kitiems parengimams.
Geriausios lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.
Tel. EVergreen 2-6440

THE ARLINGTON RESTAURANT

385 Arlington Avenue
Brooklyn 8, N. Y.

Tel. TAYlor 7-9842

Savininkai Ona ir Jonas Valaičiai

INTERNATIONAL ESTATE PLANNERS, Inc.

V. K. Banelis
Vice Presidentas

391 Grand Avenue, Englewood, N. J.
Tel.: LO 7-6066 (N. J.) — LE 5-6657 (N. Y.)
Investavimo reikalais informacijos teikiamos be įpareigojimų.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

Jungia lietuvius bendram lietuviškam darbui, auklėja tautinį solidumą, rūpinasi išlaikyti lietuviybę ir remia kovas dėl Lietuvos laisvės.

SLA GYVYBĖS APDRAUDA iki \$10,000.

SLA — TAUPOMOJI APDRAUDA iki \$10,000 dešimčiai ir dvidešimčiai metų ypratingai naudinga jaunimui Po 10 ar 20 metų apsidraudęs gauna pilną apdraudos sumą.

SLA — mažamečių apdrauda — rimtas apsirūpinimas ateičiai.

SLA — LIGOS ir NELAIMINGŲ ATSTIKIMŲ atveju duoda apdraudos pašalpą.

SLA apdrauda — saugi, neliečiama ir neprarastina. SLA nariu galima būti nuo gimimo dienos iki gilių senatvės.

Daugiau žinių apie SLA darbus ir apdraudas galite gauti SLA kuopose, kurios yra visose žymesnėse lietuvių kolonijose ir SLA centre.

Rašykite adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 West 30th Street, New York 1, N. Y.

HOLY LIGHT

Bažnytinių žvakių dirbtuvė

RELIGIOUS CANDLES OF EVERY DESCRIPTION

7343 Grand ave., Maspeth 78, L. I., N. Y.
B. Kučinskas, sav.

35 So. 8th Street

BROOKLYN 11, N. Y.

EVergreen 7-2155

Resid. ILlinois 8-7118

L I N K S M Ų Š V E N Č I Ų

visiems draugams ir klientams linki

NERIS TRANSANTLANTIC CORP.

NERIS INTERNATIONAL, INC.

NERIS CARBON & OIL CORP.

Savininkai:

Dr. Juozas K. Valiūnas ir Dr. Juozas P. Kazickas

Phones: Murray Hill 2-7570 and YUkon 6-6246

530 FIFTH AVENUE

NEW YORK 36, New York

FESTIVAL RESTORANAS IR BARAS

VACYS STEPONIS, savininkas

40 East 26th Street, New York City, N. Y.
Telefonas MU 3-2928

GERI PIETŲS IR VAKARIENĖ — JAUKUS BARAS
Salės vestuvėms, susirinkimams ir kitiems pobūviams.

Salėje gali tilpti 200 žmonių.
LIETUVIŲ SUSIRINKIMAMS SALĖ NĖMOKAMAI.
Mielai kiekvienas bus sutiktas.

BEVERLY HILLS FLORAL CO.

Exclusive But Not Expensive

2443 West 63rd St. • Chicago 29, Illinois
Wedding Flowers — Corsages — Plants — Funeral Flowers —
POTTERY & GIFTS

8-033 — 8-0834
PProspect

ANTHONY & ALDONA GUŽAUSKAS
Proprietors

LIBERTY FEDERAL SAVINGS

And Loan Association

Main Office:

201-204 North Broad Street

PHILADELPHIA, Penn.

LOcust 7-1480

Mt. Airy Office: Stenton Ave. and Duval St.

Llvingston 8-3900

Taikos ir ramybės

visiems geros ir gailėstingos širdies lietuviams

KUN. LIONGINAS JANKUS

Balfo Reikalų Vedėjas

105 Grand Street, BROOKLYN, N. Y.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Paskubina jūsų siuntinį jūsų draugams ir giminėms į bet kurią SSSR dalį.

Licensed by Vneshposiltorg

— SIUNTINIAI APDRAUSTI — PRISTATYMAS GARANTUOTAS —
— GAVĖJAS NIEKO NEMOKA —

Visuose mūsų skyriuose jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutaupysite nei perkant kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų, tinkamų siuntiniams, pigiau nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų ir nemokamų kainaraščių rašykite ar aplankykite jums artimiausią skyrį:

- ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant St. CH 9-6245
- BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Ave. LI 2-1767
- BUFALLO 6, N. Y. — 332 Fillmore Ave. TL 6-2674
- BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Ave. EV 4-4952
- BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Ave. DI 5-8808
- CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Ave. BR 8-6966
- CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halsted Street WA 5-2737
- CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road TO 1-1068
- DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Ave. VI 1-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. — 606 Bridge St., N. W. .. GL 8-2256
- HAMTRANCK, Mich. — 11333 Jos Campau TO 7-1575
- HARTFORD, Conn. — 132 Franklin Ave. CH 6-4724
- IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave. ES 2-4685
- YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Ave. RI 3-0440
- LOS ANGELES 22, Calif. 960 So. Atlantic Blvd. .. AN 1-2994
- LAKEWOOD, N. J. — 126 — 4th Street FO 3-8569
- NEW YORK 3, N. Y. — 39 — 2nd Ave. AL 4-5456
- NEW YORK 11, N. Y. — 135 W. 14th Street CH 3-2583
- NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Ave. BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. LO 2-1446
- PATERSON 1, N. J. — 99 Main Street MU 4-4619
- PASSAIC, N. J. — 176 Market Street GR 2-6387
- PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. .. PO 5-5892
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1015 E. Carson St. HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter St. FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 6 John Street PL 6-6766
- WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street SW 8-2868
- VINELAND, N. J. — W. Landis Ave., Greek Othodox Club Bldg. Skyrius atidarytas penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais.
- YONKERS, N. Y. — 235 Nepperhan Ave. GR. 6-2681
atidaryta treč.-penkt. 5 - 9 v. v.; šešt. 10-9 val.; sekm. 1 - 9 v. pp.

DABAR JŪS GALITE APLANKYTI SAVO ARTIMUOSIUS LIETUVOJE
Mūsų įstaiga taip pat sutvarko pramogines ir biznio keliones į visus Sovietų Sąjungos valdomus kraštus. Mes parūpiname vizas, sutvarkome rezervacijas ir kit. Smulkesnės informacijos rašykite / skambinkite daugiausia patyrusiam kelionių biurui į R. Europą

COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc.

45 W. 45 Street, New York 36, N. Y.

Circle 5-7711

THE LANE CAFE

ANNA DEGUTIS, sav.

75—02 Jamaica Ave.

WOODHAVEN 21, N. Y.

Phone VI 2-97

A. ANDRIUŠKEVICIUS

LAIKRODININKAS - JUVELYRAS

Auksas, sidabras, daimantai
laikrodžiai.

9408 Jamaica Ave.,
WOODHAVEN 21, N. Y.

VI 7-2573

DR. A. ŠMULKŠTYS

SURGEON and PHYSICIAN

223 Bridgeboro St., RIVERSIDE, N. J.

Tel. HO 1-4950

WHITE HORSE TAVERN

baras - restoranas

PRANAS BRUČAS, savininkas

86-16 Jamaica Ave., WOODHAVEN 21, N. Y. Tel. Vllirginia 6-9519

Salė vestuvėms, susirinkimams ir kitiems pobūviams.

Salėje gali tilpti 100 dalyvių.

HAVEN REALTY

Apdraudimo ir namų pardavimo įstaiga

Income Tax užpildymas. Mutual Funds — Pinigų investacijos.

JOSEPH ANDRUSIS,

Kelionių biuras lėktuvais ir laivais.

Kasdien nuo 9 iki 9 val. Sekmadieniais popiet 1-5 val.

87-09 Jamaica Ave., WOODHAVEN 21, N. Y.

Telef. VI 7-4477

PARK - HILL REALITY

REAL ESTATE and INSURANCE

ALBERT F. PETERS - Petrauskas

84-17 Jamaica Ave., WOODHAVEN 21, N. Y.

Virginia 3-1477

Čia Jūs rasite didelį pasirinkimą gražių namų, sklypų, apartmentų ir tai žemiausiomis kainomis. Čia galite visokeriopai apsidrausti; čia valstybinių mokesčių-taksų blankai užpildomi.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

didelio formato ir apimties savaitraštis, leidžiamas Kanadoj.

- Atvirai nagrinėja aktualiąsias problemas.
- Duoda plačias lietuvių visuomeninio, kultūros, politinio gyvenimo apžvalgas bei kronikas.
- Savaitraštis siunčiamas nemokamai vienam mėnesiui susipažinti.
- Kaina — \$5 metams; 3.00 pusei metų.
- Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaidamavičius ir pedagogas A. Rinkūnas.
- Adresas: 941 Dundas St. W, Toronto 3, Ont. Canada.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA

Silver Bell Baking Co.

Lietuviška ir europietiška duona
ir pyragai,
šventėms, vestuvėms ir pokyliams
tortai.

Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav.

36-38-40 Stagg Street
BROOKLYN 6, N. Y.

Telef. STagg 2-5938

JOSEPH GARSZVA

UNDERTAKER and EMBALMER

Joseph J. Garszva, Jr.

Anita R. Garszva

John A. Pauley

Licensed Undertakers

231-233 Bedford Ave.

BROOKLYN 11, N. Y.

EVERgreen 8-9770

II Kultūros Kongreso Chicagoje prezidiumas. Iš kairės: Dr. J. Sungaila, komp. J. Kačinskas, muz. A. Mikulskis, dr. J. Puzinas, St. Barzdukas, J. Jasaitis, JAV JB pirmininkas, prof. P. Skardžius, dr. P. Lukoševičius, P.

Gaučys, kongreso rengimo komiteto pirm. Sekretoriatas: VI. Būtėnas, Ž. Brinkienė, V. Zalatorius.

Presiding committee of the Second Cultural Congress.

Per skausmus į garbę

Ištraukos iš J. Kajecko, Lietuvos Atstovo Washingtone, kalbos, pasakytos II-me Liet. Kultūros Kongrese.

“Per skausmus į garbę”. Taip maironiškai galima būtų nusakyti šio II-jo Kultūros Kongreso komiteto pastangas šį kongresą realizuoti..

Kas gi toji kultūra, kurios svarstyti susirinkome? Mano nuomone, tiksliausias jos aptarimas, tai pažinimas to, kas geriausio ligšiol pasakyta, parašyta, mintyta ar nuveikta. Anot van Dyke, kultūrėti, tai tenkintis tuo, kas yra geriausio. Taip aptarta kultūra šlifuoja ir protą ir būdą. Ji kultivuoja skonį gėriui ir grožiui. Ji kelias į pažangą.

Kultūra yra religija ir mokslas, literatūra ir menas, daina ir muzika, švietimas ir spauda, kalba ir dar daugiau. Visa tai naudinga išėivijai. Visa tai naudinga ir būsimam Lietuvos prisikėlimui.

Lietuvos okupacijos tautos kultūrinėj raidoj padarytą žalą bei spragą turės su laiku užpildyti laisvųjų lietuvių kūriniai. Tie kūriniai, lygiai kaip šiojo Kongreso darbai, turės grįžti į Lietuvą.

Savaime suprantama, kultūros siektina studijomis. Goethe pateikė ir konkretų receptą kultūros siekti. Esą, kiekvienas turėtų kasdien paklausti keletos dainų, paskaityti poezijos, pažiūrėti paveikslą ir prabilti keletą išmintingų žodžių. Gi pasisavintai kultūrai įgyvendyti Maironis ragina eiti Lietuvos keliu, paėmus arklą, knygą, lyrą.

Kultūra, tiesos pažinimu sekanč, matome, kad žmonės negimsta su balnais ant pečių, kad

tironai jais jodinėti galėtų, kad jie vieni pažinimą monopolizuoti galėtų ir jėga jį primestų kitiems.

Šiandien lietuvių tauta stumiama iš viešojo gyvenimo, istorija klasojama, religijos ugdymas ir praktikavimas laikomas arba nesuderinamu su Maskvos skelbiamais principais arba dargi nusikaltimu. Tautinis pasireiškimas mene ar literatūroje laikomas nukrypimu, dargi sukilimu prieš “didįjį brolių”.

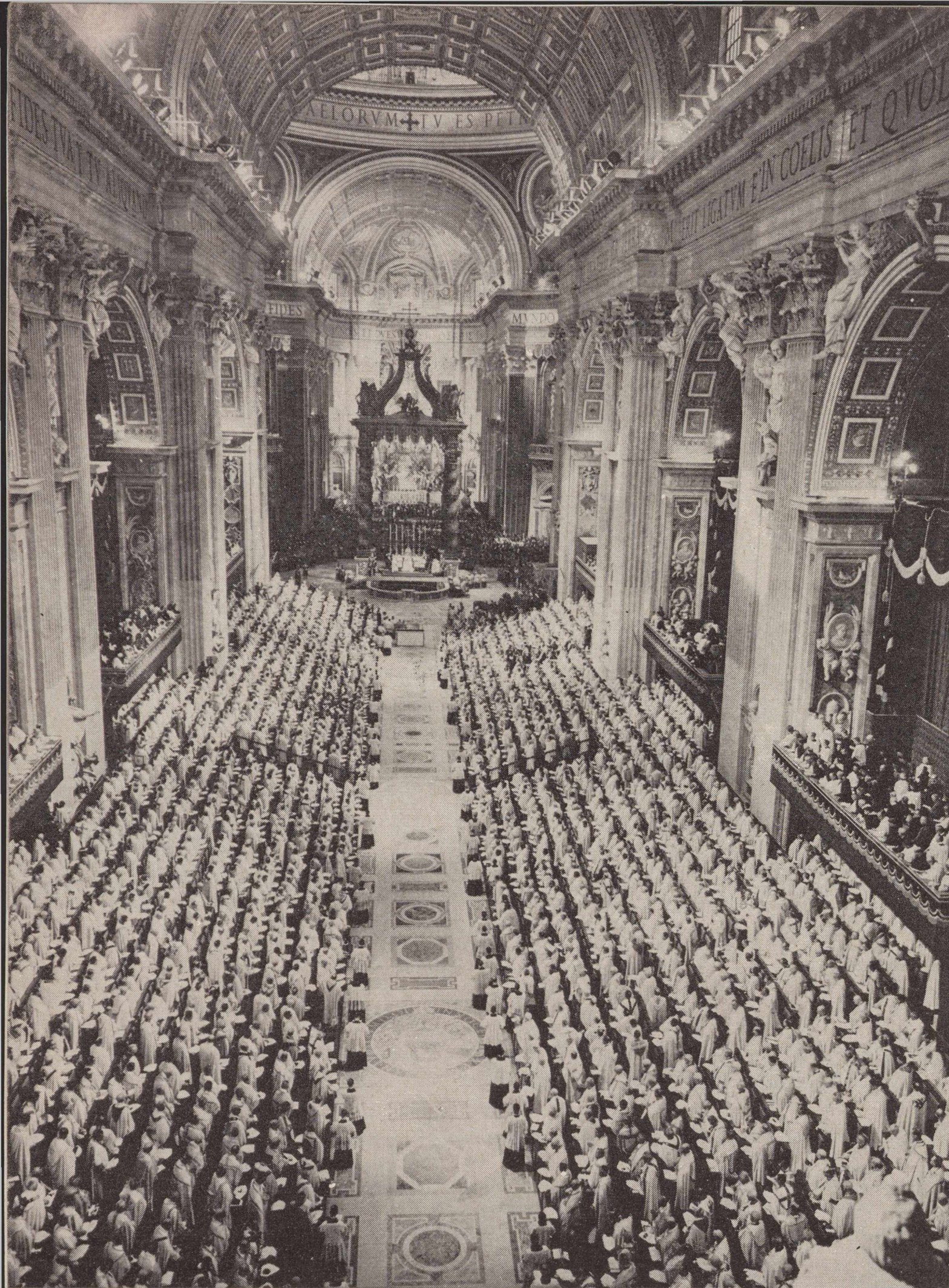
Ne vergovė, bet laisvė — kultūros požymis. Žmogaus ir tautų teisės — šventas dalykas. Tokios teisės, anot Jeffersono, tepaneigtos tik barbarų kraštuos. Kultūra uždeda ir pareigų. Lietuvis, kuris siekia kultūros, tuo pačiu siekia ir laisvės Tėvų Žemei. Jei vergovė yra blogis, o laisvė ir teisė — gėris, tai kultūringo lietuvių uždavinys siekti pavergti tautą išlaisvinti.

Lietuvos laisvinimo nematuokime dienomis, mėnesiais, metais. Tai gimdo nusivylimą. Tenkinkimės tuo, kad, anot Maironio, “auštančią dieną mūsų nors sūnūs visgi išvys!” Kuo greičiau toji diena išauš — tuo geriau. Kantrybė — būtina. Trisdešimts tris kartus ji Naujame Įstatyme suminėta. Ji nereiškia pasyvumo. Ji laisvos valios apsisprendimo aktas. Kantrybe mums privalu apsišarvuoti tiek, kad jos pakaktų iki Lietuvos laisvės aušros. Jei Lietuvos priešui netrūksta ryžto lietuvių tautą engti, mums neturi pritrūkti ryžto bei kantrybės ją laisvinti. Kultūra reiškia ryžtis ir ištverti. Nesuprantama būtų, kad Sibiro ir vergovės išvengęs išėivis bei tremtinis Lietuvos sutemų laikais, laisvėje nuo jos nusigręžtų. Kultūra be kilnumo — ne kultūra. Todėl Nemuno krašte Kremliaus “kultūrai” ne vieta.

Šis kongresas vyksta garbingo sukaktuvininko, Maironio, metais... Ar Maironis veda mus į Lietuvos didingą praeitį, ar skelbia prisikėlimą, ar pasitikėjimą savo tautos genijum, ar ragina dirbti, aukotis ar melstis, jis visada baigia vilties gaida, kad mūsų “išauštantys metai”.

J. KAJECKAS

Šv. Petro bazilikos vidus iškilmingo II Vatikano visuotinio susirinkimo dieną.

Interior of St. Peter's Basilica in Rome during Ecumenical Council meetings.

II Vatikano susirinkimas

J. SAKEVIČIUS, MIC, Roma

XX amžiaus svarbus istorinis įvykis yra II Vatikano — visuotinis Bažnyčios — susirinkimas. Jau praėjo 92 metai nuo I Vatikano susirinkimo (1869-70), kuris faktiškai nebuvo užbaigtas dėl kilusios tuo laiku Italijoje suirutės. Bet gyvename atgarseje dar ir kito didelio istorinio Bažnyčios visuotinio susirinkimo, kuris įvyko Tridente, dabartinėje šiaurinėje Italijoje, 1545 — 1563 metais reformacijos žaizdom vydyti.

Pop. Jonas XXIII savo autoritetu pareiškė, kad I Vatikano susirinkimas jau užbaigtas ir naujiems laikams paskelbė naują susirinkimą, kuriam jis davė naują antspalvį — ne kovoti prieš erezijas ir įvairias klaidas, bet skelbti pasauliui Kristaus linksmą naujieną, Jo karalystę žemėje.

Praeities susirinkimai

Iki šiol Bažnyčios istorijoje buvo 20 visuotinių susirinkimų. Pirmuosius aštuonis (Nikėjos 325 m., Konstantinopolio, Efezo, Kalchedono, II-III Konstantinopolio, II Nikėjos ir IV Konstantinopolio 869-70 m.) sušaukė Romos-Bizantijos imperatoriai Rytuose, o jų nutarimus užtvirtino popiežius. Vėlesnius visuotinius susirinkimus Vakaruose, pradedant I Laterano susirinkimu 1123 m. ir sekant iš eilės II—IV Laterano, I—II Lijono, Vienos (Prancūzijoje), Konstancos, Bazelio-Ferraros-Florencijos, V Laterano, Tridento ir I Vatikano — sušaukė pats popiežius.

Didelė Staigmena. Šis visuotinis susirinkimas daugeliui buvo didelė staigmena, nors jau anksčiau buvo keliama mintis ir svarstomas net reikalas šaukti visuotinį susirinkimą, valdant

Bažnyčią pop. Leonui XIII, Pijui XI ir Pijui XII. Nepraėjus dar nė trims mėnesiams po išrinkimo popiežium, Jonas XXIII 1959 m. sausio 25 d. prasitarė kardinolams, kad bus šaukiamas visuotinis Bažnyčios susirinkimas. Šį sumanymą popiežius pavadino staigaus pavasario nelaukta gėle, ir neseniai savo 81 metų amžiaus suakties proga pažymėjo, kad tai buvo ne žmonių sumanymas, O Dievo įkvėpta mintis.

Naujos perspektyvos. Šiandieninis pasaulis milžiniškai padidėjo ne tik tiek kiekybiškai, bet ir kokybiškai. Išaugo ir jo problemos. Azijos ir Afrikos tautos eina pirmyn, sudarydamos vadinamąjį "trečiąjį pasaulį", kuris reikalauja naujų darbo metodų. Šio šimtmečio gale pasaulis turės apie 6 milijardus gyventojų. Europa turės tikrai 500 milijonų, stodama prieš Aziją, su 1 milijardu ir 600 milijonų gyventojų, kurie jau šiandien kenčia badą. O kas bus rytoj? Ant Vakarų pečių guli didelė atsakomybės našta jiems pagelbėti techniškai ir ekonomiškai, o juo labiau duoti naujos kultūros dvasią. Kaip ją galės duoti Europa, jei ji pati neteko to tvirto pagrindo?

P. Danielou (Etudes, nr. 6) kalba apie baime, kuri apima kiekvieną svarstantį šią problemą. Universalinės vertybės neteko savo poaukščio. Sušlubavo metafizika. Aukštas religinis požiūris, kuris gaivino iki šiolei tautas, šiandien stovi prieš laicizmo ir ateizmo grėsmę. Visuotinis Bažnyčios susirinkimas stovi šių problemų aki-vaizdoje, siekdamas sužadinti visuotinį dvasinį atsinaujinimą ir jam vadovauti. Jame turi semtis jėgų Bažnyčios nariai. Iš čia eina tas nuosirdus visų krikščionių pakvietimas į Bažnyčios vienybę ir jėgų telkimą naujai didžiai misijai. Čia turi užsimegzti nauji kontaktai su visu pasauliu ir nauji akiračiai, kurie atveria duris ir į krikščioniškąjį pasaulį.

Ko tikisi pop. Jonas XXIII iš šio susirinkimo? Nors susirinkimo darbai užtruko apie du mėnesius, tačiau, galima sakyti, susirinkimas tik prasideda. Kaip galima pastebėti iš popiežiaus Jono XXIII įvairių kalbų, visuotinis susirinkimas turi apginti pagrindines tikėjimo bei dorovės tiesas, kurias paneigia modernioji galvoseną. Ši iškilmingoji sueiga turi paskleisti tiesos šviesą mokslo ir technikos pasauliui, kuris žabalinėja beprasmybėje. Susirinkimo tikslas pagelbėti žmogui atrasti patį save ir susivokti istorijos keliuose į ateitį. Asmuo ir visuomenė vėl turi surasti kelią, kuris veda į krikščioniškąsias vertybes.

Šv. Tėvas norėjo, kad šiame susirinkime Bažnyčia pasirodytų, kaip tikėjimo, maldos, Dievo žodžio ir Jo malonės tvirtovė, kaip galingas ženklas ir įrankis tarpininkavimo tarp Dievo ir žmonių, Dievo karalystės plėtojimosi pasaulyje. Sielovados atžvilgiu šis visuotinis susirinkimas ieškos būdų, kaip geriau išvystyti apaštalinio darbo. — Nežiūrint, kad dabartinis Bažnyčios susirinkimas liečia jos vidaus gyvenimą, jis yra plataus masto istorinis įvykis — atsiskaitymas į viso pasaulio krikščionis, kviečiantis į vienybę. Šis vienas faktas jau yra didžiausias moderniojoje istorijoje. Jį įvertino beveik visos, su mažomis išimtimis krikščioniškas pasaulis. Gi spauda, kokia ji bebūtų, skiria labai daug dėmesio, jei ne rašydama apie susirinkimo esmę, tai bent spėliodama, kokių naujūnų bei reformų galima tikėtis.

Susirinkimo pradžia. — Kada š. m. spalio 11 d. Vatikano bazilikoje iškilmingai buvo pradėtas visuotinis Bažnyčios susirinkimas, viso pasaulio spauda liudijo, kad tokio vaizdo nebuvo krikščionybės istorijoje. Tą panašiai patvirtino ir šv. Tėvas susirinkimo atidarymo kalboje: "Štai, esame kartu susirinkę šioje šv. Petro bazilikoje, kur dangus ir žemė yra taip artimi susijungę, čia prie šv. Petro kapo, prie mūsų pirmtakų kapų, kurių pelenai, atrodo, džiūgauja. Susirinkimas, kuris dabar prasideda, yra tarsi nauja Bažnyčios aušra."

Kiekvienas visuotinis Bažnyčios susirinkimas turi savo charakteringą išraišką, kurią pastebime amžių bėgyje. II Vatikano susirinkimas pervirsijo visus buvusius susirinkimus savo dalyvių gausumu ir įvairumu, tačiau drauge dideliu vieningumu. Susirinkimo prezidiumą sudaro dešimt įvairių tautų kardinolai. Gi susirinkimo

Iš Lietuvos nebuvo išleistas nė vienas iš trijų esančių vyskupų. Jų vieton atvažiavo į Romą Kauno ir Vilkaviškio vyskupijų valdytojas kun. Juozas Stankevičius, kuris dalyvauja eksperto titulu, kan. Povilas Bakšys, Kaišėdorių vysk. kapitulos vikaras, kan. Česlovas Krivaitis, Vilniaus arkivyskupijos kapitulos vikaras su savo kancleriu kun. Mažeika (šie trys pastarieji nedalyvauja II Vatikano susirinkime).

Čia juos matome išeinančius iš Sovietų Ambasados Romoje po Spalio Revoliucijos garbei suruošto priėmimo (!).

Clergymen from occupied Lithuania in Rome. Only one is participating in the Ecumenical Council.

dešimtį komisijų ir krikščionių vienybės sekretoriata sudaro 273 nariai: 154 iš Europos, 38 — Azijos, 12 — Afrikos, 36 Š. Amerikos su Meksika, 30 — P. Amerikos, 3 — Australijos. Savo kilme jie atstovauja 61 tautą. / Toliau 16 psl.

J. šv. Popiežius Jonas XXIII Vatikano II visuotinio Bažnyčios susirinkimo atidarymo eisenoje laimina minią.

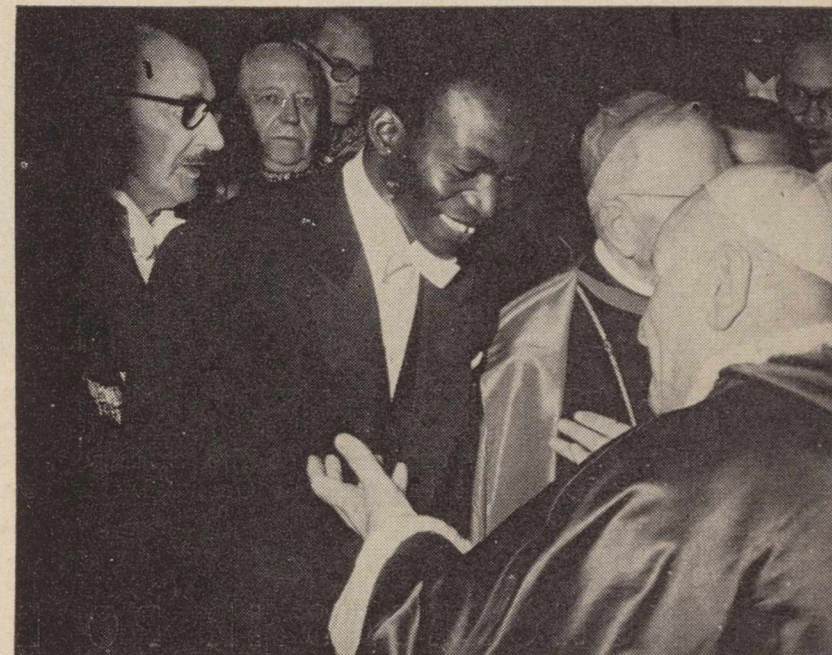
Kad ne Bažnyčios reikalai komunistams rūpėjo išleidžiant šiuos kunigus į Romą, matyti iš "Tiesoje" lapkr. 29 d. paskelbto jų kartu atvykusio žurnalisto L. Galdiko pasikalbėjimo su dr. kun. J. Stankevičium. Paklaustas k. S. pareiškęs, kad Roma jam padariusi didelį įspūdį. Pagal korespondentą, kun. S. labai girdas popiežių ir manęs, kad susirinkimas turėsias didelį poveikį taikai sustiprinti. Vysk Maželis, dėl ligos negalėjęs dabar atvykti, atvyksias vėliau. Lietuviai kunigai Romoje draugaujami su vengrais, pradeda arčiau susipažinti su lenkais, vokiečiais. Lietuva, esą, jaučiamas didelis susidomėjimas, tad jie, atvykę iš Lietuvos, turi progos papasakoti tiesą (!?) apie Lietuvos gyvenimą, darbą ir pamaldas. Girdi, net ir sutikti lietuviai apie Lietuvą turėjo "keisčiausias pažiūras ir skleidę fantastiškiausius prasimanymus".

His Holiness Pope John XXIII, blessing the crowds during the opening procession of the Ecumenical Council.

Vyskupas V. Brizgys, Kauno Arkidiecezijos koadjutorius, šiuo metu reziduojas Chicagoje, vienintelis lietuvis vyskupas susirinkime

Bishop V. Brizgys, the only Lithuanian bishop attending the council.

Lietuvos min. S. Girdvainis (kairėj) Nepaprastų Misijų Atstovų visuot. Bažnyčios susirinkimo proga priėmimo.

Lith. minister St. Girdvainis, left, during a reception by Pope John XXIII.

Povilas Gaučys, kongreso rengimo komiteto pirm., atidaro II-ji Kultūros Kongresą lapkr. 22 d., ketvirtadienį, Jaunimo centro didžiojoje salėje.

Mr. P. Gaučys, chairman of the arrangements committee, during his opening speech at the Second Cultural Congress.

KONGRESAS IR PO KONGRESO

Visos foto nootraukos V. NOREIKOS

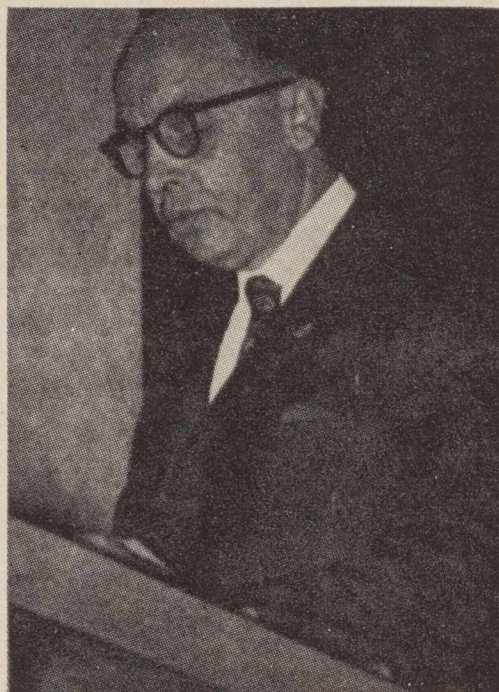
Kongreso kalbos, geriau sakant, kalbos prieš kongresą, prasidėjo pora mėnesių prieš patį kongresą. Jų netruko pačiame kongrese, bet, svarbiausia, jos neturėtų nutilti po kongreso.

Kongreso posėdžiai vyko keturias dienas (lapkr. 21 — 25). Be iškilmingo atidarymo posėdžio, kuriame išklausyti sveikinimai ir dvi paskaitos — dr. J. Griniaus ir dr. J. Puzino, darbas vyko sekcijose: literatūros, fizinio lavinimo, architektūros, istorijos, spaudos, lituanistinio švietimo, lituanistinių mokylų, muzikos, lietuviybės parapijose išlaikymo... Kai kurios jų turėjo po porą posėdžių (fizinio lav., istorijos), po keletą referentų, daugelis dalyvavo diskusijose. Tai darbo baras. Buvo ir "iškilmingų" momentų — dailės paroda, architektūros paroda, simfoninis koncertas ir banketas... su literatūros vakaru.

Bendrai kongresas ir atskirai sekcijos surašė eilę rezoliucijų, kurios paskelbtos spaudoje. Rezoliucijos yra pasidariusi didelė dalis mūsų visokeriopos veiklos — kas jų nerašo ir neskelbia: yra buvę net pavienių asmenų rezoliucijų, nekalbant jau apie partijas ar sambūrius. Jomis dažnai visa ir baigiama. Kaip labai norėjusi, kad kultūros kongreso rezoliucijos sudarytų išimti arba — kad jos būtų bent 50% įgyvendytos!

Jeigu šis kultūros kongresas nebus pasibaigęs lapkričio 25, o nusitęs iškeltų klausimų nagrinėjimu, diskusijomis ir bandymu bent keletą sumanymų konkretizuoti (Kultūros Rūmai...), galėsime drąsūs rengtis trečiajam kongresui. Tai parodys netolima ateitis.

Po 1950 metų kiekvieno krašto lietuviai ima susidaryti naujas sa-

Dr. J. GRINIUS

DAIL. V. K. JONYNAS

Publika kongreso iškilmingo atidarymo metu stovi giedant himną.
The audience singing the national anthem.

II Kultūros Kongresas baigtas simfoniniu koncertu lapkr. 25 d. Chicagoje. Simf. koncertą dirigavo komp. Jeronimas Kačinskas. Už orkestro matyti Chicagos Lietuvių Operos choras. Koncerto programoje: V. Jakubėno, J. Kačinsko, M. Karlovičiaus ir J. Gaidelio kūriniai simf. orkestrui, dvi

V. Jakubėno dainos (solo su orkestru atliko J. Vaznelis) ir S. Šimkaus op. "Pagirėnų" ištrauka. Koncertas praėjo su dideliu pasisekimu.

Symphony concert during the Second Cultural Congress in Chicago, Nov. 25, 1962.

vosios veiklos tradicijas. Kanados lietuviai rengia kasmetines Lietuvių Dienas, per eilę metų didžiai išpopuliarėjusias, tapusias miesto, kuriame dienos rengiamos, garbės reikalu. Plati visuomeninė ir meninė programa, masinis žmonių dalyvavimas — šarakterizuoja tų dienų pobūdį. Australijos lietuviai šį gruodžio mėnesį rengia turiningas

Meno Dienas (XII. 27-30). su koncertu, parodomis, teatro spektakliu. Amerikiečiai surengė II-jį penkmetinį kultūros kongresą. Kai bus išspausdinta bendrojo posėdžio ir sekcijų referatai, bus galima palyginti jį su I-ju kongresu. Apskritai imant, atrodo, kad kai kurie kongreso darbai buvo panašūs į išpopuliarėjusias studijų dienas ar savai-

tes (Praėjusios vasaros Vokietijoje įvykdytos studijų dienos savo didžiu turiningumu tiktų pavadinti mažuoju kultūros kongresu).

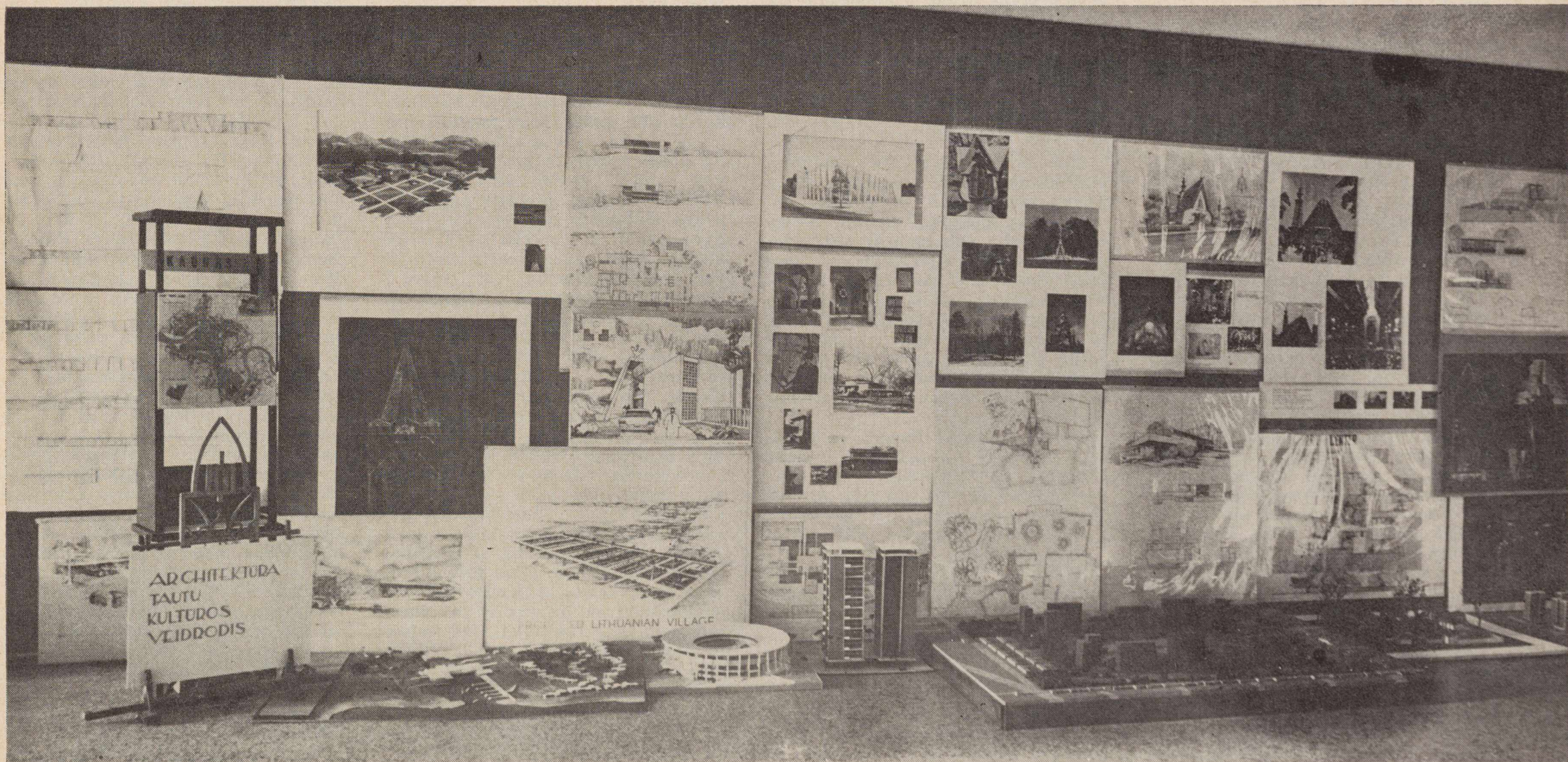
I kongreso rengimą darbo daug idėjo ne tik komitetas, ne tik sekcijų paskaitininkai, bet ir šimtai čikagiškių nuo choro dalyvio iki banketo šeimininkės. Daug energijos ir lėšų pareikalavo koncerto suren-

gimas. Plati, gal plačiausia iš viso, liet. dailės paroda sutelkė daug ir retai matomų dailininkų. Turtin-gia buvo spaudos paroda. Net didieji skeptikai turi pripažinti kongresl nusisekus. Belieka eiti prie darbų čia ir pamatysime kongreso pasisekimo ar nepasisekimo rezultatus.

(p.v.)

Architektūros paroda kongreso metu. Sekcijos vedėjas arch. J. Mulokas.

The architectural exhibition during the congress.

Be reikalo bėgau nuo meilės

Ištrauka iš ispaniškai parašyto romano "Ant Dievo slenksčio".
Spaudai autorius parinko vietą, liečiančią Lietuvą.

SEKANČIA savaite, išleidęs savo du draugus į Maskvą, sugrįžau į Antano ūkį. Savo uždavinį atlikau anksčiau, negu buvau pramatęs, ir mano kelionė į Rusiją beliko dienų klausimas; per tą laiką turėjau progos pergaltoti savo niekšybę. Viskas man taip lengvai pasisekė, ir aš slapčia baiminaus, kad tai nepasibaigtų skandalu.

Aš prisiminiau savo baimę, turėta jau prieš porą savaitių, kada dar buvau Berlyno stoty ir žiūrėjau traukinių tvarkaraštį į Lietuvą... Mačiau skubant žmones, vežant daiktus, regėjau atsisveikinimus, susitikimus, ašaras ir liūdnius šypsius. Per garsiakalbių buvo girdimi pranešimai apie traukinių atvykimą ir išvykimą. Atrodė keista, kad žmonės tiek daug keliauja, bet aš dar keisčiau pasijutau, pagalvojęs, kam aš tiek laiko praleidžiu juos stebėdamas. Pasižiūrėjau į laikrodį — buvo likę šešios valandos iki mano traukinio išėjimo. Daug laiko, o nebuvo ko veikti. Galėjau atrodyti kaip valkata... kai staiga išgirdau kažką šaukiant mane vardu. Nekreipiau dėmesio. Maniau, gal bendravardį šaukia. Bet balsas kartojo, ir, be to, man buvo pažįstamas. Šiurpas nukrėtė mane visą. "Prakeikimas!", pagalvojau, — "kodėl aš turėjau jį čia sositikti."

Užėjo baisus piktumas, bet susilaikiau. Šis davatka mane savo paties pražūčiai persekioja.

—Koks netikėtas susitikimas! — prabilo.

—Pašėlimas! Antanas! Kaip malonu!

—Maniau, kad esi Budapešte?

—Iš ten grįžtu.

—Puiku. Tai gal dabar priimsi mano kvietimą?

—Bet ką, po velniais, aš ten veiksiu?

—O ką čia veiki? Tikiuosi...

—Achtung! Achtung! — garsia- kalbiai pranešė: — Traukinys į Leningradą, Rygą, Kauną ateina.

—Mano tėvas atvažiavo! Atleisk minutei! — Ir nubėgo. Iš traukinio išlipo vyriškis, kurį Antanas apka- bino. Vismame jo asmenyje atsispi- dėjo tai, kas mane Antano būde slėgė. Jis prisiartinio prie manęs, ir aš turėjau iškęsti visą tą sveikini- mosi ir pristatymo ceremoniją, kuri mane erzino. Vėliau buvau pakvies- tas į Lietuvos Pasiuntinybę. Nebu- vo išeities atsisakyti. Laimingu at- veju, turėjau dvigubas vizas, kitaip būtų buvę labai nesmagu.

Ir taip atsiradau Antano namuo- se, ūkyje, esančiame krašto pietuo- se. Ten ir susipažinau su Zigmu. Dabar, sunaikinęs vieną šeimą ir beveik užbaigęs savo uždavinį, grį- žau ramus į ūkį. Čia niekas nieko nenujautė. Turėjau atsakinėti į eilę mamos klausimų: ji niekaip negalėjo suprasti, kodėl vienas su- grįžau. Išsisukdamas iš daugiau ne- malonumų, pareiškiau, kad išvykstu už trijų dienų.

Jie nutarė pasinaudoti mano vieš- nagės paskutiniu sekmadieniu ir mane pakvietė pasivažinėti prie

Lietuvos ežerų. Mes visi susitikom dideliame slėny, miško aikštėje. Va- landos bėgo besikalbant ir bejuo- kaujant. Miškas su savo vaisiais ir grybais mus viliojo visokiom pra- mogom. Ežero bangos taip pat ma- sino. Šios linksmos valandos ir Lie- tuvos vaizdas liko mano atminty. Tas gyvenimo ramumas man primi- nė mano vaikystės trobelę, kur gimdavo gražios svajonės.

Antanas jautėsi labai linksmai, ir jo džiaugsmas mane erzino. Nie- kad aš jo tokio seminarijoje nema- čiau. Aš, atvirkščiai, buvau pasime- tęs. Vienišas ir susikaupęs skėsda- vau mintyse ir daugeliui, kurie kri- tikuo davau Antano linksmumą, bū- davau šventumo pavyzdys.

Kai atsibodo klausytis kitus kal- bant ir juokaujant, sugalvojau pa- rodyti iniciatyvą ir pasiūliau pasi- irstyti po ežerą. Visi mielai sutiko; palikę akordeonus, pasileidom pa- kalnėn. Sukeldami bangas ir lenk- dami irklus, stūmėmės tolyn į eže- rą. Mums šūkaujant ir juokaujant, laivai skubėjo nenustatyta krypti- mi, o vėjo beveik nejutom. Irklai, valdomi nepatyrusių, kaip aš, taškė vandienį vietoj ir sukėlė daug juo- ko.

Nuplaukę į vidurį ežero, nutarėm grįžti. Tamsūs debesys temdė hori- zontą, gązdindami mergaites, ku- rios ragino skubėti. Pralinksmini- irkluotojams, mergaitės uždainavo sutartinę, kurios garsai toli sklido; mano širdy nuskambėjo praeities ilgesys... Kurį laiką dainos jau bu- vo nutilusios, bet jas tebegirdėjau savo širdyje. Giliai susimąsčiau. Už šimto kilometrų nuo čia gyvenimas buvo kitoks. Dėl ko? Gal nebuvo taip jau nuodėminga būti dvarinin- ku ar kumečiu? Pagaliau, mes visi džiaugiamės vidujinės kančios są- skaiton. Klaidingai buvo galvota, kad mes visa tai patobulinsim.

Man buvo bangu. Tie prisimini- mai silpnino mano įsikinimus. Kaip tikras komunistas, aš žinojau su- silpnėjimo pavojų. Susilpnėjimas buvo pradžia pabaigos. Ir negalėda- mas tų minčių atsikratyti, aš tikė- jausi blogiausių pasekmių. Pavyz- džiu, ką pradėjau daryti, ar tik ne- buvo susilpnėjimo bandymas?.. Dėl to linksmybės mano tylėjimas veikė atvirkščiai. Šalia viso to, ne- turėjau pašaukimo būti žiauriu, šnipinėti ar sabotuoti. Ir neradau pasitenkinimo.

—Kas tau yra? Sergi? — mane tuoju paklausė Antanas, kai grįžom į krantą. —Nežinau.

—Sakyk, kas iš tikrųjų nutiko Zigmui?

—Nežinau. Panorėjo likti.

—Su Jurgiu?

—Taip.

—Jau man neramu. Zigmas eina blogu keliu.

—Na, jis žino, ką daro.

—Nereikėjo prileisti.

—Gal aš esu jo sargas?

—Ne, to nenorėjau pasakyti.

—Hm, dabar aš esu kaltininkas.

—Ne, to nemaniau. Ką patari da- ryti?

—Palaukti. Laikas yra geriausias tokių dalykų gy- dytojas.

—Gal. Gal teisingai sa- kai. Reikia jam pačiam įsi- tikinti ir pakentėti už tei- sybę, kurios ieško.

—Jau žinau, kad ryt iš- vykstu. Tau būsiu labai dė- kingas.

—Dar kelias dienas galė- tum likti.

—Ne, tai visai neįmano- ma.

—Tai iš tikrųjų išvyks- tate ryto? — paklausė motina, kai grįžom į kalnelį.

—Taip, ponai. Jau jūsų vaišingu- mą perdaug išnaudojau.

—Eikit, eikit. Žiūrėkit, jis galvo- ja, ką sako.

Dideli keturkampiai akmenys, vieni ant kitų, kol tolimoj išnyksta. Apsamanojusios ir šaltos arkos tę- siasi per mūro sienas, kol susijun- gia į mažą ir tolimą tašką. Atrodo, kad keistas neramumas slepiasi vituje tos masės, ir laikas eina pa- mesdamas savo šykštumą. Altoriai su savo netikru ištaigingumu pa- slepia savyje daugelio metų apsi- leidimą. Šventieji šviečia savo dra- bužiais ir papuošalais, lyg norėda- mi sulaikyti laiką, kurį prarado. Vi- sa yra laiko aptemdyta ir pagražin- ta.

Aš atsisėdau į vieną iš tų senų suolų, ir mano žvilgsnis nuklydo į bažnyčios arkas. Keletas žmonių, įėjusių vidun, švęstu vandeniu žeg- nojasi. Tik vienas jausmas mane tą dieną slėgė. Po to, kai pabėgau nuo Antano, ir dėdamasis grįžtas į Vokietiją, sugrįžau į Vilnių. Bet padėtis buvo komplikauta, ir par- tija mane pasiuntė į bažnyčią, kad išvengtų nemalonumų. Ir iš tikrųjų, bažnyčia buvo ideali vieta. Čia žmo- nės ateina melstis, praleisti laiką ar pasilsėti. Gal dėlto buvau nusi- minęs, ir sienos mane slėgė. Prieš mano akis iškilo praeities vaizdai ir niekais nuėjęs laikas. Amžių dvelkimas mane sulaikydavo ir už- darydavo svarstymuose kaip ko- kiam kape.

Dabar, už keletos valandų, vėl bu- vau pagalvojęs apie tai. Kodėl? Ko- dėl grįšiu į Maskvą? Drebdamas, vien bijojau savo krašto? Gal, kad mano tauta jau nebeegzistuoja? Prisime- nu tą džiaugsmą, kurį jaučiau, kai mane priėmė į komunistų partiją. Su mažu lagaminu pasukau į Mas- kvą pradėti darbo, kuri paskyrė partija. Tuomet jaučiau geriausią progą atsiskirti nuo nepakenčiamo gyvenimo ir išsilaisvinimo iš moti- nos lepinimo ir Olgos akių. Bet nie- kad nebuvau laisvas. Kai įstojau į Maskvos akademiją, pasijutau pa- saulyje laimingiausiu žmogumi. E- jau iš vienos mokyklos į kitą, stu- dijuodamas visus sekimo ir sabo- tažo pagrindus, marksizmą ir kata- likybę. Ten, šalia Markso ir Stalino, mokiausi visų klerikalizmo paslap- čių: ten išmokau jo nekęsti. Šian- dien suprantu, kodėl mane paskyrė į seminariją. Jau iš pradžių tai bu- vo nutarta. Tai buvo dalis plano, į kurį nekreipiau dėmesio. Tais lai- kais retkarčiais prisiminėdavau savo vargšę, paliktą motiną ir gailėda- vau. Olga būdavo pilna priekaištų, ir aš bandydavau ją pamiršti. Todėl susipažinau su Zuzana ir jai norė- jau savo jausmus išlieti, bet dabar prisimenu, kodėl dar vis mylėjau Olgą. Zuzana turėjo mane suprasti, kai dar akademijoje man sakydavo: "Ne, Martynai, neversk tave mylė- ti. Aš nenoriu nieko mylėti. Tu ge- rai tai žinai. Meilė yra mazgas, ku-

ris mus suriša amžinybei, ir aš ne- noriu savęs įpareigoti." Dabar su- prantu tą jos žodžių gilią prasmę. Po tiek metų jos žodžiai aidi kaip perspėjimas: "Esi vargšas, kuris niekad nesurasi to, ko ieškai. Juo- kies iš visko, o tavo likimas pradės juoktis iš tavęs."

Iš lėto šitie prisiminimai nyko, ir tik Olgos vaizdas pasiliko mano kančioje. Dabar norėčiau ją vėl tu- rėti, ją mylėti, bet partija sutvarkė kitaip, ir aš negalėjau paaukoti as- meniško gėrio visos sąjungos ge- rovei. Moteris galėjo būti man lai- kui praleisti, atlyginimas kaip ark- liui morkos... bet nieko daugiau... Dabar norėčiau mylėti ir gyventi meilės pasekmėm.

Dabar suprantu, kodėl mano mo- tina stengėsi, kad įsimylėčiau. Taip, įsimylėjau. Ji suprato mano pri- gimtą meilės ilgesį ir mano pavydą, stebint įsimylėjusių poras. Ji žinojo, kad vedęs aš ten pasilikčiau visą laiką. Koks kvailas buvau. Gal bū- čiau buvęs laimingesnis. Daugybė- je misijų ne kartą mano likimas bu- vo apgaulingas, ir kai mane pasky- rė į seminariją, maniau iš proto iš- eisias; ir visdėlto abejoju, jei šiandien man duotų pasirinkti, ne- pasirinkčiau ko kito. Mano likimas buvo save išbandyti, ir jaučiausi la- bai išniekintas ir be komunizmo ap- kvaišinančios kančios. Gal partija mane apgavo, bet tai buvo mano likimas.

Atsisėdęs kietame bažnyčios suo- le, mažiau ir mažiau, bet nepri- ėjau išvados... Koks kvailas buvau, galvojau, aš irgi turėjau galimybių. Dar dabar ją matau. Čia toli, su aukšniais plaukais, perskirtais į kasas, ir mėlynomis akimis, kurios į mane žiūrėjo ir mane degino... Ir jos švelni šypsena, ir jos nosytė kaip paukštės, grakštus liemenėlis, ir krūtinė, kuri mane užliūliuoda- vo... Buvo vienintelė moteris, kuri nuo manęs nebėgo, kai buvau ne- reikšmingas, ir su manim mėgdavo kalbėti apie niekus. Ak, pirmieji kaimo šokiai! Ten ji buvo pasipuo- šusi, graži, meilė ir tik man vienam. Kokia puiki diena tai buvo! Jos kū- nas kvepėjo žibučių kvepelais, ir lū- pos buvo sudėtos šelmiškam šyps- niui, ir ji trynė veidus, kad atrody- tų dar puikesnė... Ir aš, kaip kvai- lys, į ją žiūrėjau ir žiūrėjau, ir jos geidžiau, bet nedrįsau. Turėjau di- delį norą šokti, bet baimė buvo di- desnė. Buvo tai baisi baimė, dides- nė už partijos ir seminarijos bai- mę. Dar šiandien tebemanau, kad ano popiečio baimė mane tebekan- kina... Ji į mane žiūrėjo, o aš į ją. Daugybę kartų mūsų akys susitik- davo, ir mes skubiai nusisukdavom. Man pasidarė gėda... Pagaliau įsi- drąsinau, ją nuvedžiau nuošaliau ir, lyg didelę paslaptį, prisipažinau savo baimę ir norą ją pašokdinti. Ji nejudėdama į mane pažvelgė, nu- sišypsojo ir, nieko nesakydama, pa- ėmė mano ranką ir nuvedė į šokių salę. Niekas mūsų nestebėjo, kaip buvau manęs. Kiekvienas buvo už- imtas su savąja, o tuo tarpu ji ma- ne mokė pirmųjų rusiško šokio žingsnių. Orkestras grojo kaimišką melodiją, kurios nebepprisimenu. O, koks mielas jausmas! Buvo tai lai- mingiausia mano gyvenimo akimir- ka ir dabar suprantu, kad buvau kvailas. Bet ana diena man buvo laimė. Jos rankos prie manųjų, jos veidas prie mano veido, jos kūnas prie mano kūno, mano glėbyje, ša- la manęs. Prisipažįstu, kad galva sukosi, ir buvau laimingas. Ir jinai šypsojosi. Šokom ir šokom, ir ji vis šypsojosi. Jos gilus žvilgsnis ir jos

Nukelta į 16 psl.

M. MYKOLAITYTĖ-SLAVĖNIENĖ

Tai žemė kita...

MELANCHOLIJA

Nelydėk manęs namo ši vakarą.
Pareisiu viena,
Vienų viena. —
Žinai,
Kartais taip be galo norisi,
Kad širdį pakastų šalna.

Nusibodo jau man tas tavo juokas klegantis.
Iki kaulų apkarto kalba.
Geriau pabūsiu tarp gelstančių lapų, —
Ir bus su manim tik ta naktis,
Tik ta naktis žlaba.

Todėl ir nelydėk manęs namo ši vakarą.
Pareisiu viena.
Vienų viena.
Tikrai man be galo norisi,
Kad širdį pakastų šalna.

LASIJANDRA

Tu žydi ištisus metus. —
Tokia liūdna, gedulinga
Savo violetiniais, pliušiniais žiedais,
Tarsi ką tik išėjus
Iš Alyvų Daržo Didįjį Penktadienį.
Veltui saulė vidudieniais apsmaigo
Tave savo auksiniais spinduliais.
Veltui linksmos plaštakės,
Priglūdę lipšniai bučiuoja tavo akis.
Tavo žiedai nesiliauja niūniavę
Ilgesį ir skausmą.
Ir kai grįžtu namo
Plačia, dūzgiančia gatve,
Tave pirmą pamatau prie savo vartelių,
Užsimetusią violetine skraiste,
O priartėjusi girdžiu niūniuojant
"Čia ne tavo namai."

MOTERIS

Nesvarsčiau, negalvojau,
Kur ta meilė nuves.
Sekiau naktį ir aistrą,
O ieškojau tavęs.

Ir kai palietei širdį
Ta maža rankyte,
Pamačiau, praregėjau,
Kad tai žemė kita.

Daug žvaigždelių šviesių
Danguje aš matau. —

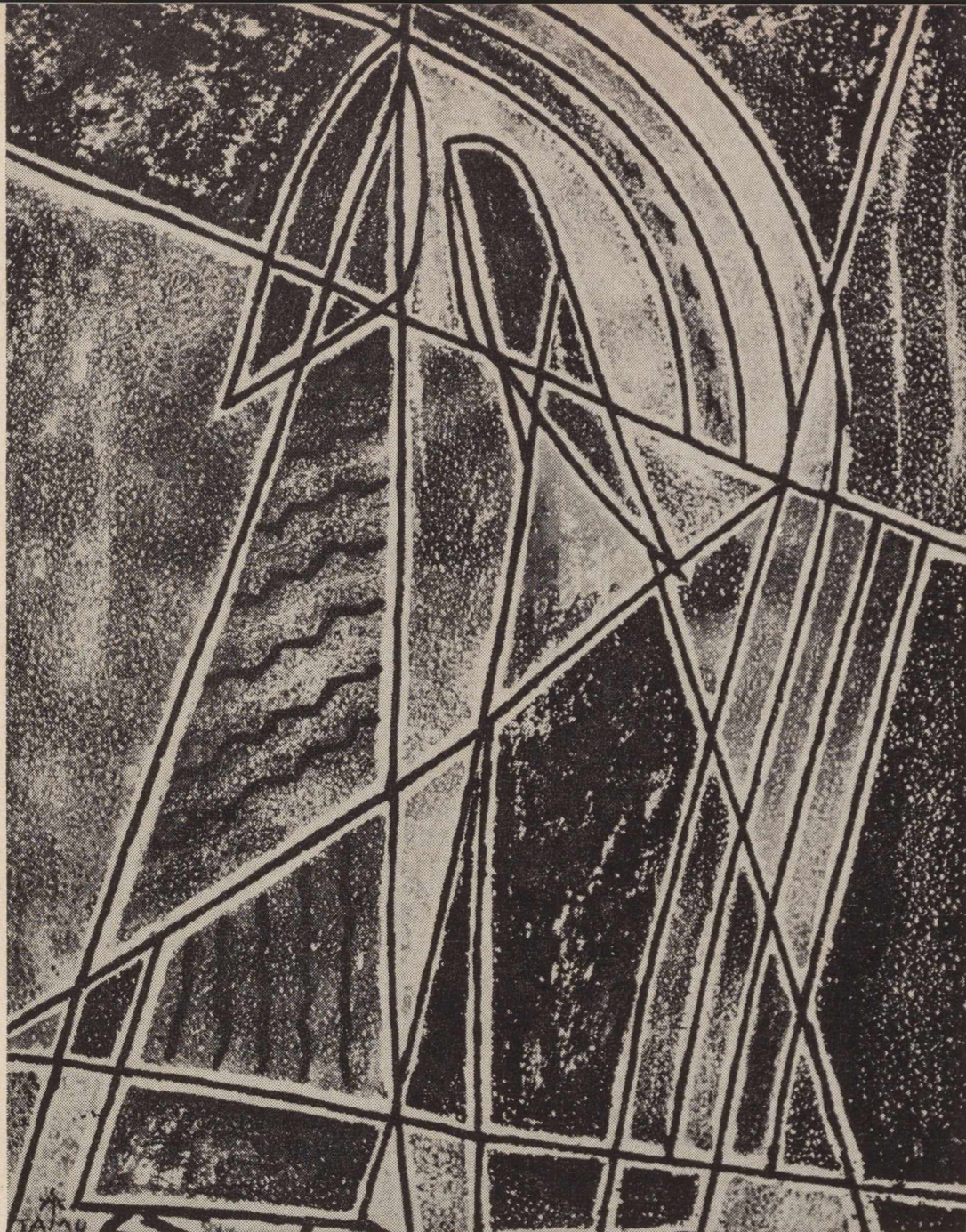
Tylią tylią lopšinę
Jos dainuoja tik tau.

Štai per lauką einu,
Pilna saulės žiedų.
Ir tave kaip žiedelį
Širdy savo randu.

Nesakykit, kokia aš
Pagyra, iš tiesų!
Šit saldžiai miega jis, —
Motina jo aš esu.

SAULĖS POKYLIS

Pilna energijos ir džiaugsmo,
Ir sugebėjimo,
Ir meilės,
Ir patraukos, —
Kaip kokia gera ir turtinga ponija, — —
Po nakties,
Po tamsios,
Po aklos,

POKALBIS, akvarelė.
CONVERSATION, Water color

Dail. A. Tamošaitis

POETĖ M. SLAVĖNIENĖ-MYKOLAITYTĖ yra baigusi "Saulės" gimnaziją ir Humanitarinių Mokslų Fakultetą Kaune. Nepriklausomoje Lietuvoje savo eilėraščiais bendradarbiavo Naujojoje Vaidilutėje, Naujojoje Romuvoje, Studentų Dienose ir kt., dažnai pasirašydama Magna Magnaitytė ar Palmė. Vokietijoje (drauge su M. Mažeika) išleido eil. rinkinį "Po svetimu dangumi". Dalyvavo daugely literatūros vakarų Lietuvoje ir išeivijoje.

Su savo vyru Juozu Slavėnu gyvena Sydney, Australijoje, augina gražią dukrelę, abu reiškiasi kultūrinėje veikloje. M. M. S. bendradarbiauja vietos lietuvių spaudoje (Mūsų Pastogėje, Tėviškės Aiduose) ir turi parengusi spaudai eilėraščių rinkinį "Saulė ir šešėliai".

Šiame puslapyje spausdinami eilėraščiai paimti iš Austr. Liet. Metraščio.

Nuo anksties rūžavos
Saulė pokylį rengti pradėjo.
Pamiškė apibėgo,
Pašalėlius išžvalgė,
Pakėlė visus muzikalius paukščius.
Plaštakes-balerinas padaršino, padažė,
Lokustus, rayoniniais švarkeliais aprengtus,
Susodino aukštuose eukaliptuose.
O į priekį sustatė,
Išsirikiavo,
Įgrasė
Narcizus, cilindrinus, geltonus.
Pati saulė, labyn ir labyn kaisdama,
Tviskėjo džiaugsmu ir smagybe gaivia.
Štai jos rūmas erdvus begaliniai,
Ir svetūs begaliniai,
Ir gražūs begaliniai,
Kviečia, šaukia, vilioja pastogėn šilkinėn.
Ir ateis į ją žemės karalius — žmogus,
Atsisės eukalipto paunksmėn svetingon,
Išties ranką —
Ir vynuogių kekės palinks prie jo pirštų.
Ir plaštakės jį linksmis.
Gros smagiai jam žiogai ir lokustai linksmi. —
Taip saulė džiaugsmingai galvojo
Ir šypsena pasiuntė žmogui
Kaip ženklą į puotą skubėti.
Narcizai pagarbiai palinkę jau laukė,
Lokustai jau grojo savo maršus triukšmingai,
Plaštakės jau šoky svaigulingai virpėjo,
Bet žmogus nesirodė iškilmingame rūme,
Į pokylį saulės žmogus neatėjo... —

KNYGOS IR AUTORIAI

PAKELIUI Į TIKSLĄ

Ne vienas šių dienų rašytojas, tarsis nebesurasdamas naujų temų, grįžta prie senovės graikų mitų ir semiasi iš jų savo kūriniais medžiagos ir idėjų. Ypač mėgiamas Tezėjo mitas. Pati naujausia šio mito interpretatorė yra M. Renault. Ji sukūrė net du romanus, liečiančiu Tezėją: viename ji aprašo jaunystę, antrame jo žygius Kretos saloje.

Šio mito žavumui negalėjo atsispirti ir Australijoje gyvenęs Vytautas Janavičius, kuris jau prieš devynerius metus pasireiškė kaip turįs gabumą rašytojas, atspausdinęs "Literatūros Lankuose" porą brandžių savo prozos fragmentų. Tik artimieji jo draugai žinojo, kad tie beletristiniai dalykai, A. Vaičiulaičio išgirti, priklausė jam, nes buvo pasirašęs slapyvardžiu.

Vytautas Janavičius yra pirmasis iš lietuvių, atpasakojęs Tezėjaus mitą ir sukūręs, šių dienų kalba sakant, įdomią "nuotykių" apysaką "Pakeliui į Atėnus". Autorius joje gana tiksliai atvaizdavo Tezėjo nuotykius, drauge atskleidamas jų prasmę. O ta prasmė yra dvejopa: tiesioginė ir netiesioginė. Tezėjas yra idealistas jaunuolis, kovojąs su tais, kurie jam pastoja kelią į tikslą — į Atėnus. Jo sutikti veidmai niški, baisūs, galingi žmonės, milžinai, baidyklės yra ne kas kita, kaip blogybių įkūnijimas, jų simbolis. Taigi šis mitas išreiškia gėrio ir blogio grumtynes, kurios nuolat per visus amžius vyksta gyvenime ir žmogaus sieloje. Čia kaip tik ir glūdi ta netiesioginė, atseit perkeltinė, alegorinė bei metafizinė mito prasmė, kurią šios apysakos autorius taip vaizdžiai ir darniai atskleidė.

V. Janavičiaus stilius blaivus, sklandus, klasiškai grynas, kaip ir tinka tokio pobūdžio kūriniai. Retkarčiais autorius savo stilių padalina metaforomis ir gražiais palyginimais: Tokiais moters žvilgsniais ateina vienatvė (11 psl.); arba: Jis buvo pilnas atėties, kaip vaisius ankštyje (17 p.). Bet pasitaiko ir neaiškumų: Dešinioji ranka, nuoga nuo peties, buvo tarsi mazgota ažuolo šaka. Ką reiškia mazgota? (22 p.). Jei tai nuo žodžio mazgas, turėtų būti mazguota, jei nuo žodžio mazgoja (plauna), kas, kaip ir kam ažuolo šakas mazgoja?

Knygai šiek tiek kenkia skyrybos klaidos: daug kur neatskiriami šaltiniai sakiniai nuo pagrindinių. Pvz.: Tenai kur. (33 p.). Kai Egėjas pasiskundė neturįs vaikų (,) aš liečiau Etra... (12 p.).

Autorius tikslo sakiniuose vietomis netaisyklingai vartoja bendrąjį: Ar būtina žudyti, kad nugalėti? (59 p.). Arba: ...kad juo atsikratyti (65 p.). Toks bendraties vartojimas, atėjęs į mūsų kalbą iš svetur, jau labai nebepakenčiamas. Aiškios korektūros klaidos: anraeilė (t. b. antraeilė), pakartoko (pakartotojo), intryga (t. b. intriga), asla net du kartus — 80 ir 81 p. (t. b. asla), vienintėlis (t. b. vienintelis). Kadangi tai ne brošiūra, o daili meniška knyga, tenka pažymėti ir spaudos riktus, kurie puošniam leidiniui yra minusas.

Apysakoje tikrinius graikų vardus autorius ne visur taisyklingai vartoja. Jeigu žodyje Egėjas (iš Aigeus) pradinė E rašoma be taško, tai analogiškai turėtų rašyti ir

Etra (iš Aithra), o ne Ėtra. Taip pat Etros tėvas yra ne Pitas, kaip autorius rašo, bet Pitėjas (iš Pitheus), kaip Tezėjas (iš Theseus). Kretos karalius yra ne Minosas (15), bet Minas. Peripetas reikia rašyti Perifetas. Lybijos (15 p.) lietuviška transkripcija yra Libija. Likimo dievybės pažymėti autorius vartoja vardus "Fatos ir Nornos" (65 p.). Tai visai nesiderina su Tezėjaus mitu, nes Fatos yra romėnų, o Nornos skandinavų likimo dievybės. Vietoje Fatos (iš Fatum, daugiskaitoje Fata) reikėtų vartoti Moiros (iš Moirai); tai graikų likimo deivių vardas. Autorius tikrinius vardus rašo pagal lotynų transkripciją. Ar ne geriau būtų pirmą kartą į lietuvių kalbą įvedamus vardus rašyti pagal graikų kalbą? Tada vardą "Scironas" turėtų me rašyti "Skironas", o Kercyonas — "Kerkionas".

Anksčiau išvardytos vardu transkripcijos klaidos, žinoma, neliečia knygos literatūrinės vertės. Eilinis skaitytojas jų gal nē nepastebės.

Patį knygą atspausdinta gerame popiery ir išpuošta puikiais dail. Evos Kubbos grafinėmis iliustracijomis. Meninė priežiūra leidėjo dailininko Henriko Šalkausko. Padaryta maksimumas, kas galima padaryti esamomis sąlygomis.

Vytautas Janavičius, **Pakeliui į Atėnus**. Iliustravo Eva Kubbos. Išleido H. Š. (Henrikas Šalkauskas). 1962. Spaudė Minties spaustuvė Sydney, Australijoje. Kaina \$4. Galima gauti ir "L. Dienų" leidykloje.

Xerxes

SAULECIAUSIO KRAŠTO LIETUVIAI METRAŠTYJE

Australijoje gyvena apie dešimt tūkstančių lietuvių. Daugiausia jie susispietę didžiuosiuose miestuose: Sidnėjuje, Melburne, Adelaidėje, Brisbanėje, Perte. Tik ką išėjęs iš spaudos "Australijos Lietuvių Metraštis" yra lyg koks veidrodis, kuriame taip ryškiai atsispindi ten įsikūrusių mūsų tautiečių gyvenimas. Jame atvaizduota saulėliausio pasaulio žemyno lietuvių kultūrinė ir materialinė veikla: organizacijos, spauda, literatūra, menas, klubai, muzika, teatrai, chorai, skautija, religinis gyvenimas, ekonominės įstaigos ir kt.

Šį gražų, didelio formato (8x12) ir beveik trijų šimtų puslapių metraščių suredagavo keturi asmenys: žurnalistas J. Veteikis, poetas J. A. Jūragis, kun. P. Butkus ir dail. V. Ratas. Veteikis suredagavo pirmuosius 8 lankus, o likusius 10 — Jūragis, kuris taip pat redagavo ir visą literatūrinį metraščio skyrį. Religinio gyvenimo skyrių redagavo kun. Butkus, o meno — grafikas V. Ratas. Daugiausia darbo į metraščių įdėjo poetas J. A. Jūragis.

Praleidę nepaprastai gausią visuomeninę gyvenimą dalį, kurios tik trumpa apžvalga užimtų daug vietos, šiuo tarpu sustosime tik ties meno kūrybos dalimi: literatūra ir dailė.

Literatūrinę metraščio dalį užpildo Australijoje gyveną (ar jau iš jos išvykę) dailiojo žodžio kūrėjai. Vieni jų skaitančiajai visuomenei daugiau ar mažiau žinomi iš periodikoje spausdintų eilėraščių (Jūragis, Kazokas, Gričius, Švabaitė, Mikštas), kitų gi kūryba gal rečiau yra puošusi laikraščių puslapius

Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba 1962 metais išrinkta iš Los Angelėse gyvenančių rašytojų. Iš kairės į dešinę: Alė Rūta Arbienė-sekr., Bern. Brazdžionis -pirm., Bronys Raila -vicepirm. ir Juozas Tininis -ižd.

Gruodžio 15 LRD valdyba surengė literatūros vakarą, kuriame šalia literatūrinės dalies buvo LRD literatūros premijos 1962 metams mecenatų pagerbimas. LRD liter. premijai po 100 dol. aukojo: inž. Br. Budginas, K. Galiūnas, K. J. Kučingis, J. Ramanauskas ir B. Starkienė.

Committee of the Lithuanian Writers' Association, Los Angeles, Calif.

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KULTŪRINĖ PREMIJA

P. L. B. Kultūrinės premijos taisyklės

1. Laisvojo pasaulio lietuvių kultūriniam darbui skatinti ir remti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba, kartu su P.L.B. Kultūros Ta-

(Gasiūnas, Slavėnienė, Rackus, Žalys, Kunca, Janavičius). Gyvenamoji aplinka daro žmogui įtaką, ir užtat ne vieno minėtų poetų kūryboje atsispindi vietinis koloritas (Slavėnienė. Žiūr. šiame LD nr. jos spausdinamus eil. Red.), egzotiškas pasaulis (Gričius). Tai suteikia jų eilėraščiui šviežumo ir nepaprastumo.

Metraštyje yra nemaža brandžios ir gilios minties poezijos. Kazoko "Akmens svajonė" arba Jūragio "Apokalipsė" kalba apie prasmingą idėjas. A. Gričius, išleidęs net tris rinkinius, yra tropinės ir egzotinės poezijos atstovas mūsų literatūroje.

Dailiosios prozos dalykų metraštyje duoda šie autoriai: Pusdešris, Zumeris, Skirka, Pilka, Zubras, Rationė ir kt. (Tarp tų kitų randame ir šios recenzijos autoriaus J. Tininio novelę. Red.). Proza daugiausia liečia australišką lietuvių buitį.

Šio plataus skyriaus suredagavimas yra didelis A. Jūragio nuopelnas.

Žaviai atrodo meno puslapiai, redaguoti V. Rato ir išpuošti liet. tapytojų, skulptorių bei grafikų darbų nuotraukomis. Nors ir toli gyvendami nuo "Vakarų pasaulio", australiečiai lietuviai menininkai nē kiek nēra atsilikę nuo šių dienų pasaulio meno linkmių.

Gal kitų kontinentų lietuviai mažą yra girdėję apie Australijos lietuvių menininkus, o jų yra daugiau kaip dešimt: A. Vaičaitis, V. Ratas, M. Šimkūnas, Eva Kubbos—

Nukelta į 16 psl.

ryba, skiria metinę dviejų tūkstančių dolerių premiją už literatūros, dailės ir muzikos kūrinius bei lituanistikos mokslo darbus.

Pirmoji premija bus skiriama už 1963-sius metus.

1. Premijos gali būti skiriamos už spausdintus ir rankraštinius darbus. Nespausdintų darbų rankraščiai turi būti atsiųsti P.L.B. Kultūros Tarybos Pirmininkui ligi gruodžio 31 d.

Premijuotinas dailės kūrinys parenkamas tų metų apžvalginėje lietuvių dailininkų parodoje.

3. P.L.B. Kultūros Taryba sudaro specialistų komisijas premijuotiems darbams atrinkti ir Jury Komisiją dailės kūriniams apžvalginėje parodoje įvertinti. Komisijų nariais gali būti ir P. L. B. Kultūros Tarybos nariai. Komisijos pačios išsirenka pirmininkus.

4. Komisijoms atrinkus atskirų sričių premijuotinus darbus, P.L.B. Kultūros Taryba, posėdyje dalyvaujant sprendžiamuoju balsu ir komisijų pirmininkams ar juos pavaduojantiems komisijų nariams, nutaria, kurios srities darbai skiriama tų metų P.L.B. premija.

5. Premija gali būti skiriama už literatūros ir muzikos kūrinius, ar lituanistikos mokslo darbą, spausdintą po paskutiniosios P. L. B. kultūrinės premijos, skirtos atitinkamos srities darbui. Rankraščiai gali būti premijuoti, jei nebuvo svarstyti komisijų, skiriant paskutinįją P. L. B. kultūros premiją už atitinkamos srities darbą.

6. Metinė P. L. B. premija gali ir sekančiais metais atitekti tos pačios srities darbui.

7. Komisijose, taip pat ir galutiname P. L. B. Kultūros Tarybos posėdyje, kuriame skiriama P. L. B. kultūrinė premija, negali dalyvauti asmenys, kurių darbai svarstomi premijai gauti.

8. Jei taikant šias P. L. B. kultūrinės premijos taisykles iškiltų kokių neaiškumų, juos sprendžia P. L. B. Kultūros Taryba.

ŽMONĖS, DIENOS IR DARBAI

—LD redakcija ir administracija visus savo bendradarbius, platintojus ir skaitytojus širdingai sveikina Kalėdų švenčių ir linki laimingų naujų metų!

—Lietuvių Dienas, kurių administracijai trūko sudaryti komplektui, atsiuntė: 1950 metų sausio nr. — J. J. Staugas iš Detroito, vasario nr. — Val. Varnas iš Los Angeles, kovo nr. — Miss Olga Diržius iš Cicero, balandžio nr. — Rev. J. Tamulis iš Cadillac, Mich.

Širdingai dėkojame. Siųsdami prenumeratos mokestį, galite atsiskaityti \$1.50.

—Komp. B. Budriūnas Kalėdoms išleido kalėdinių giesmių plokštelę. Įdainavo jo vokalinis ansamblis. Solo atlieka Z. Kalvaitienė ir R. Dabšys. Platina J. Karvelis Čikagoje.

—Los Angeles Lituaništinė Mokykla Kalėdoms stato J. Švaisto naujai parašytą vaidinimą jaunimui "Naktis taigoje".

—Gruodžio 1 d. įvyko Los Angeles Dailių Menų klubo susirinkimas, kuriame pirm. B. Raila jautriai žodžiu prisiminė mirusius klubo narius M. Biržišką ir G. Veličką. Patarjam paminėti paskaitė iš jo literatūrinio palikimo paliktų užrašų, kurie vietomis sąmojingi, vietomis ironiški ar melancholiški, bet visur literatūriškai stilingi, tvirtino Veličką turėjus neabejotiną beletristo talentą, deja, neišnaudotą. Alė Rūta paskaitė iš premijuoto romano "Kelias į kairę". Susirinkimas vyko Raulų naujoje rezidencijoje. Sekantis klubo pirmininkas — D. Mitkienė.

—E. Kepalaitė (ž 14 p.) šventėms atvyksta į Los Angeles ir L. Bendruomenės Naujųjų Metų sutikime atliks keletą išraiškos meno šokių.

—Gruodžio 1 d. L. Bendruomenės Centro salėje įvyko Lietuvių Vienybės Sąjūdžio Kalifornijos sk. steigiamasis susirinkimas. Išklaudyta A. Skiriaus pranešimas apie Vliko sesiją New Yorke, kur jis dalyvavo kaip LVS atstovas. Susirinkime dalyvavo apie 25 sąjūdžių besidomin tieji. Daugiausia kaip pusė įsirašė nariais ir išsirinko LVS sk. valdybą: J. Andrius-pirm., Vyt. Aniliauskas-vicepirm. ir Vyt. Čėsna-sekr.

—Upsalos universiteto biblioteka užsisakė šiuos LD leidinius: A. Baranausko The Forest of Anykščiai, V. Ramono Crosses, A. Radžiaus Paukščių takas, S. B. davo Varpai skamba ir E. Tumienės Karaliai ir šventieji.

LD leidyklos paskelbtu knygų atpigimu, užsisakant pakietėliais, (žiūr. praėjusio numerio lapelius) naudojasi daugiausia toliau nuo centrų gyvenantieji skaitytojai, kurie knygų negali įsigyti normaliu keliu — pas platintojus ir neturėjo galimybės kreiptis tiesiai į leidėją. Dabar knygos kreipiasi į skaitytojus — nepraeikite negirdėdami jų balso, ypač, kad švenčių proga knygos atpigintos iki 50%.

—Mūsų bendradarbė Rytė L. Spingytė, jauna ir gabi studentė, trejus metus studijavusi Pittsburgho u-te, gavusi University of Pittsburgh Vira-Heins Scholarship, buvo išvykusi studiju Bonnos universitetan Vokietijoje. Stipendija apmokėjo jai visas studijų lėšas ir kelionę po 13

Europos kraštų. Šį rudenį grįžusi Pittsburgho universitetan, ji vėl studijoje ir rengiasi bakalauru laipsniui iš pedagogikos ir vokiečių k. Įsigijusi M. A. Rytė Spingytė žada dėstyti vokiečių kalbą gimnazijoje.

—Dr. Jonas Grinius, liepos mėn. atvykęs į JAV rengiamą II Kultūros kongresą skaityti pagrindinę paskaitą, gruodžio 6 išplaukė atgal į Europą. Jis pastoviai gyvena Miunchene. Keletos asmenų spaudoje keltas triukšmas dėl prelegento netinkamumo tokiai paskaitai dr. J. Grinių taip išpopuliarino, kad klausytojai netilpo salėje; paskaita buvo daugelį kartų pertraukta karštų plojimų Joje prelegentas labai aštriai pasisakė dėl naujuosiuose ateiviuose beįsigalinčio dekadanso, kuris smukdo lietuviškosios kultūros kilimą. Dr. J. Grinius yra griežtų principų, niekeno nepaperkamas, tauraus idealizmo žmogus. Daugelio sutiktas ir priimtas nuoširdžiai, deja, turėjo progos patirti, kaip kaiku rie lietuviai išnaudoja spaudos laisvę, demokratiją ir liberalizmo vardu dengdamiesi, šoka kitam, dar neprabilusiam, užčiaupiti burną (r.).

—Detroito Dramos Mėgėjų Sambūris gruodžio 1 d. vietos Lietuvių Namuose suvaidino Oscar Wilde komediją "Svarbu būti rimtu". Režisavo Z. Arlauskaitė-Mikšienė.

—Los Angeles scenos mėgėjų raelis repetuoja A. Rūko 1 veiksmo komediją "Kojinės". Statys SLA kuopa.

—Chicagoje atgaivintas "Lietuvių Teatras Atžalynas" gruodžio 15 ir 16 d. Jaunimo Centre statė B. Pūkelevičiūtės vaidinimą jaunimui Aukso žąsis. Rež. B. Pūkelevičiūtė, dail. T. Valius. Vaidino: V. Janulevičiūtė Stasė Kielaitė, Viltis Vaičiūnaitė, Eglė Vilutienė, K. Almėnas, L. Barauskas, V. Juoka, J. Kelečius, V. Macieža, R. Stakauskas, K. Veselka ir pati autorė. Tikimės, kad kitame LD nr. galėsime duoti aptariamą ir pastatymo iliustraciją.

—New Yorko Operetės choras numato pakartoti G. Veličkos "Žydrintis laukų vėjas". Dalyvauja V. Žukausko vaidintojų grupė ir Matulaitienės taut. šokių grupė. Chorui vadovauja muz. Cibas, pirm. M. Žukauskienė.

—Detroito Lituaništinė Mokykla gruodžio 23 d. Lietuvių Namuose mokiniams stato Alės Rūtos Kalėdų vaizdelį "Spindėkite žvaigždės".

—Bronius Zumeris, "Tėviškės Aidų" savaitraščio Australijoje redaktorius laimėjo \$500 premiją už religinės minties veiklą "Dabarties sutemose". Konkursą skelbė marijonų savaitraštis "Kristaus Karaliaus Laivas". Anksčiau B. Zumeris yra laimėjęs premiją už didaktinį veiklą jaunimui.

—"Sandara" išspausdino žinutę, kad skridusiam aplink žemę astronautui Walter Shirra maisto gabaliukus pagamino Justino J. Alikonio cheminė laboratorija, Bloomington, Illinois. Maistas turėjo kukurūzų, proteinų ir kitokių augalinių ekstraktų. Kad maistas nesudrėgtų, jo gabalėliai apdengti medžiaga co-zeen, kuri taip pat yra maistinga, nes turi savyje piemiškų riebalų.

—Kun. Jonas Svirnelis, salezietis misijonierius Indijoje turėjo pasitraukti nuo komunistų antplūdžio. Prašo nesikreipti į jį senuoju adresu (Don Bosco School Disbrugarh, Assam, India), bet rašyti ir aukas siųsti adresu: Rev. J. Svirnelis, c/o V. Endriūnas, Salesians of St. John Bosco, Cedar Lake, Ind.

—Valteris Banaitis iš Miuncheno atvykęs į Hamburgą pravedė dail.

K. V. Čiurlionio minėjimą. Paskaitą skaity vokieškai. Čiurlionio preliudus skambino vokiečių pianistė.

—Kitų metų sausio 13 v. pp. Los Angeles šv. Kazimiero par. salėje Mažosios Lietuvos Draugijos skyrius rengia Klaipėdos krašto atvadavimo 40 metų sukakties minėjimą. Bus dr. J. Jukūno paskaita ir meninė programa. L. A. dramos sambūrio nariai paskaitys ištrauką iš Vydūno kūrybos.

MAIRONIO 100 METŲ SUKAKTIS

—Visame pasaulyje, kur tik gyvena lietuviai, paminėta Maironio 100 metų sukaktis. Metams baigiantis ypač daug minėjimų įvyko JAV-se. Minėjimų programas sudarė paskaitos, dainos, deklamacijos. Lituaništinų mokyklų mokiniai rašė rašinius temomis iš Maironio kūrybos. Visuomenė labai jautriai reagavo, gausiai lankydamosi į minėjimus. Šie metai tikrai galima pavadinti Maironio atgimimo metais. Jo vardas buvo gyvas visų lietuvių lūpose ir širdyse.

Leidėjai užsimojo išleisti Maironio kūrybos naujomis iliustruotomis laidomis. Dėl nelengvų finansinių sąlygų knygos, šiais metais nespėję pasirodyti, reikia manyti, bus išleistos vėliau.

"Valdiškai" paminėtas Maironis okupuotoje Lietuvoje. Paminėtas tiek, kiek leido partija. Partiniai pasakė bei parašė kalbas, lyg pasityčiojimui, Maironiui primedami kovą prieš "buržuazinių vadeivų sąžinę", veidmainiškai teigdami, kad "pažangiosios to judėjimo (demokratinio, suprask: komunistinio) idėjos, demokratiniai jo šūkiai su didele jėga ir įtakingumu suskambo ir Maironio poezijoje".

Girdamiesi, kad tik "tarybų" Lietuvoje išleisti dešimtūkstantiniai Maironio raštų tiražai, jie nė žodelių neužsiminė, kad tie raštai buvo stropiai išvalyti nuo "religinių prieštarių" temomis parašytų eilėraščių, kad tik iš "Prokrustro lovos" ištrauktas Maironis tereikalingas okupuotos Lietuvos ponams.

Nuotaikingų Kalėdų švenčių
ir sėkmingų Naujų Metų!

ANTANAS F. SKIRIUS

REAL ESTATE — TAX SERVICE
INSURANCE

Kreipkitės telefonu NO 4-2919

arba įstaigoje

4366 Sunset Blvd., Hollywood 29.
Calif.

Švenčių ir Naujųjų Metų sveikina

P. V. RAULINAITIS

Real Estate-Insurance-Tax Returns

Notaro darbai; namų ir automobilių apdraudos; mokesčių apskaičiavimas; tarpininkavimas namų perkant ir parduodant; dokumentų vertimas.

NO 2-5433, Los Angeles 27, Calif.
Res.: 1972 N. Commonwealth Ave.

August Saldukas, Midland Savings and Loan Association prez., šiemet švenčias 80 metų sukaktį.

Gimęs Vainute, į JAV atvyko 1900 m. Po įvairių darbų, nuo 1904 pradėjo dirbti prekyboje pardavėju. Vienas iš pirmo liet. kooperatyvo Chicagoje "Žvaigždė" steigėjų. Vėliau perėjo į Real Estate biznį. Kurį laiką buvo Brighton Park parapijos vargonininku. Suorganizavo Gedimino statybos ir skolinimo bendrovę, o nuo 1924 vadovauja Midland Savings and Loan Assn. 1927 m. buvo kandidatu į kongresą respublikonų partijos sąraše.

August Saldukas, president of Midland Savings and Loan Assn., celebrating his 80th birthday this year.

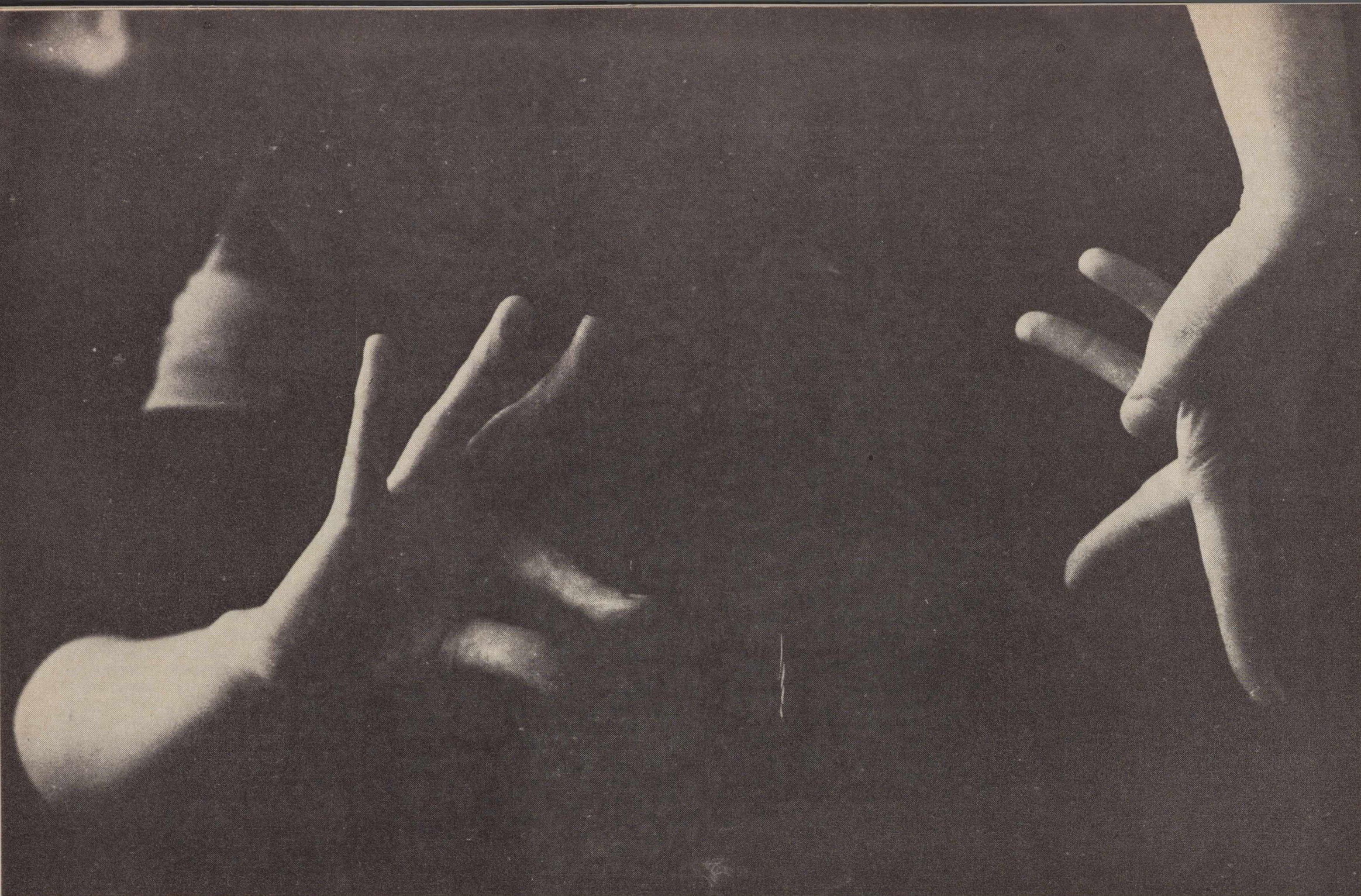
MIRUSIEJI

Rugp. 12 d. Chicagoje mirė senosios ateivių kartos prekybininkas ir visuomenininkas bei radijo programos vedėjas Juozas Budrikas, sulaukęs 73 metų. Kilęs nuo Skuodo, į JAV jis atvyko 1910. Vertėsi namų reikmenų ir baldų prekyba. Radijo programoje rėmė liet. dainininkus, yra išleidęs St. Šimkaus kompozicijų ir liaudies dainų, taip pat eilę įvairių liet. plokštelių.

—Rugsėjo 18 d. Clevelande mirė chemijos inž. Pijus Žiūrys.

Gimęs 1893 m. ūkininkų šeimoje, į JAV atvyko 7-rių metų amžiaus. Čia užaugęs ir išsimokslinęs įsijungė į eilę liet. organizacijų, kaip Tėvynės Mylėtojų D-ja, SLA, A. Liet. Tautinė Sandara, Lietuvai vaduoti S-ga ir kt. Daug dirbo lietuvių ir Lietuvos vadavimo reikalams. Jo pastangomis į JAV atvyko ir Clevelande įsikūrė Čiurlionio ansamblis. Gyvai domėjosi naujųjų ateivių veikla.

—Rugp. 31 d. JAV-se mirė H. Rabinavičius, ilgametis Lietuvos diplomatinės tarnybos pareigūnas. Lietuvos pasiuntinybėse, konsulatuose jis dirbo nuo 1919 ligi 1940. Būdamas žydų tautybės, mylėjo Lietuvą, išlaikė lietuviškumą net ten, kur kai kurie lietuviai pirmiausia atsisako — savo įstaigos iškaboje ir telefonų knygoje rašėsi vardą ir pavardę lietuviškai: Henrikas Rabinavičius, nesekdamas Stasiu Gudjurgiu, kuris "patogesnio amerikiečio" pavirto Stanley Goodyear!

ELENA KEPALAITĖ šokančios rankos

Dancing hands, a dance performance by Elena Kepalaitė

E. Kepalaitės skulptūra "Galvutė"
Sculpture by E. Kepalaitė, "Head".

ELENA KEPALAITĖ

išraiškos šokis, tapyba, skulptūra

Davusi išraiškos šokio rečitalių Vokietijoje, Australijoje, Kanadoje ir JAV-se, dabar gyvena New Yorke, studijuoja skulptūrą ir išraiškos šokį. Skulptūros studijoms rengiasi į Romą.

Elena Kepalaitė išraiškos šokyje.

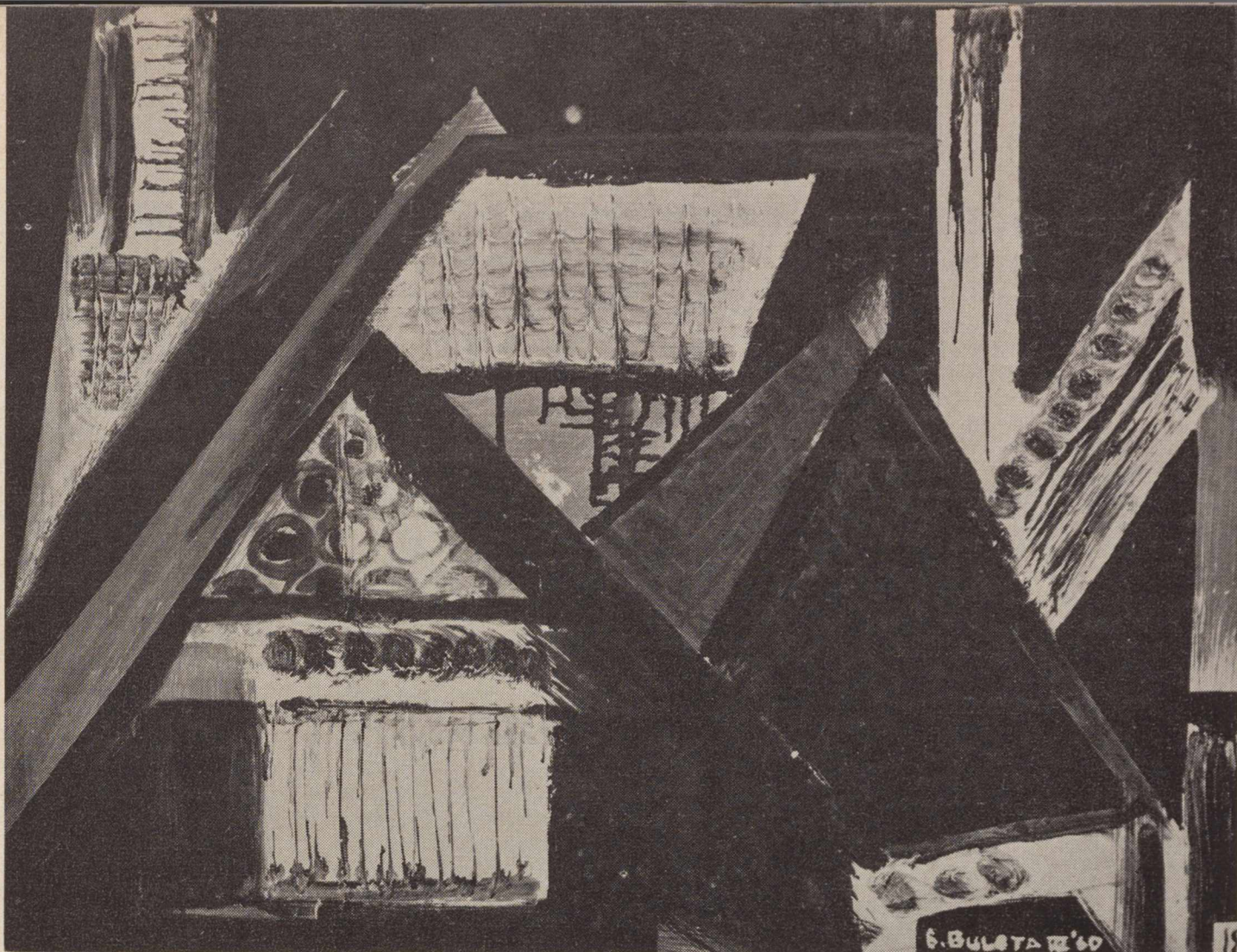
Elena Kepalaitė during a performance of modern dance.

Grafika

Henrikas Blyskis

B. Bulotaitė

ESTIŠKA SIMFONIJA (aliejus) / ESTONIAN SYMPHONY, oil
Įsigijo Čiurlionio galerija

IŠ JAUNŲJŲ DAILININKŲ PARODOS

1962 m. spalio 13 — 20 d. Čiurlionio galerijoje Čikagoje.

Jaunųjų parodoje dalyvavo 16 dailininkų, išstatydami 80 darbų. Parodą globojo Chicagos LB apygardos valdyba, rengė komitetas, kuriam pirmininkavo Dalia Verbickaitė.

Jaunaisiais menininkais publikos susidomėjimas buvo didelis, salė prisirinko pilnutėlė. Parodą atidariusios D. Verbickaitės žodžiais, 16 neapima visų jaunųjų dailininkų, bet kiti pasirodysią kitais metais. Pradžia padaryta.

Parodos katalogą puošia H. Blyskio, D. Verbickaitės, B. Bulotaitės, D. Kolbaitės, G. Žumbakienės, M. Ambrozaitienės, Z. Sodeikienės, V. Krištolaitytės, A. Skuodaitės ir N. Banienės darbų foto nuotraukos. Jie nerodo kraštutinės abstrakcijos. Įžangoje vyresnysis dailininkas M. Šileikis akcentuoja dailės uždavinių rimtumą ir mintį, kad menininkas prasideda tautoje. Jo žodžiais "Tauta duoda talentus, o talentai iškelia savo tautos garbę ir josios kultūrą." Perspėjama nuo nesveiko veržimosi į "tarptautiškumą".

Mūsų spauda jaunuosius sutiko labai palankiai. Čiurlionio galerija įsigijo keletą darbų.

Audronė Skuodaitė

KO GI AŠ IEŠKAU? / WHAT I AM SEEKING?

D. Kolbaitė

SVAJONĖ / DREAM

II Vatikano susirinkimas

Atkelta iš 7 psl.

Pagal jų rangą — 28 kardinolai, 6 patriarchai, 98 arkivyskupai, 110 vyskupų, 11 abatų arba vienuolių vyresniųjų. Dar nėra oficialiai paskelbta, kiek dalyvauja susirinkimo tėvų. Viešai tik spaudoj paskelbta, antrame bendrame posėdyje spalio 16 d. dalyvavo 2379 turį teisę balsuoti. Be to, dar dalyvauja beveik 200 ekspertų arba įvairių žinovų ir apie 40 krikščioniškų konfesijų su jų svečiais. Tuo tarpu I Vatikano susirinkime dalyvavo tik 706 kardinolai, patriarchai, arkivyskupai ir vyskupai, 27 abatai ir 28 vienuolių vyresnieji. Viso 761.

Posėdžių eiga. — Oficiali posėdžių kalba yra lotynų. Įvairūs svarbesni pranešimai daromi ir kitomis kalbomis. Kalbėtojai iš anksto pasirošia ir savo kalbas pasirašo, nes paprastai kiekvienas kalbėtojas turi palikti savo kalbos du egzempliorius: vieną susirinkimo prezidiumui, kitą archyvu. Kalbėti yra visiška laisvė. Tačiau, jei susirinkimo dalyviai nusprendžia, kad svarstomas dalykas jau pakankamai paaishkėjo, likusieji nori kalbėti tikrai įteikia savo parašytas kalbas prezidiumui. Visa tai panaudojama kaip medžiaga reikalingam komisijų darbui. Oficialiam susirinkimo spaudos biuletenyje buvo pranešta, kad popiežius seka per televiziją susirinkimo eigą iš savo studijų kambario.

Svarstomi dalykai. — Per trejus metus šiam susirinkimui tinkami organai rimtai ruošėsi. Pirmoji paruošiamoji susirinkimo komisija gavo iš viso pasaulio vyskupų daugiau kaip 2,000 įvairių pasiūlymų, kuriuos paskui studijavo 10 paruošiamųjų komisijų, 2 sekretoriatai ir 1 centrinė komisija. Šių studijų vaisius — paruoštos įvairiais klausimais schemas, kurios dabar yra pagrindinė medžiaga visuot. susirinkimo darbams. Jis gali jas atmesti, pakeisti arba priimti dviem balsų trečdaliais. Šioje pirmoje susirinkimo sesijoje pirmiausia buvo svarstoma šventosios liturgijos schema, kuri apima šv. Mišias, oficialią Bažnyčios maldą — berviųjų, bažnytinį meną, muziką ir t.t. Diskusijos truko apie 3 savaites ir tik šios sesijos eigoj protarpiais vyko balsavimai, priimant atskirus svarstomo dalyko klausimus. Nemaža klausimų nepaėjo, kaikiuriems pareiškus "non placet" (nepatinka). Todėl iš naujo liturginė komisija turėjo svarstyti ir pateikti balsavimui. Gyvai ir jautriai buvo diskutuojama dieviškojo Apreiškimo schema. Vieni norėjo visiškai atmesti jau paruoštą schemą, nes jų nuomone ji nepakankamai paruošta sielovadiniu atžvilgiu, ypač turint mintyje atsiskyrusius krikščionis. Kiti siūlė padaryti tik pataisas. Norintieji atmesti negavo užtenkamo balsų skaičiaus. Schema turėjo būti svarstoma. Tačiau ji pagalbą atėjo popiežius ir jis savo autoritetu leido iš naujo peržiūrėti schemą, bendradarbiaujant teologinei komisijai ir krikščionių vienybės sekretoriatai.

Buvo apsvarstyta ir krikščionių vienybę liečią klausimai, tačiau balsavimai, atskirai juos priimant, seks jau kitoje sesijoje. Ši sesija baigėsi gruodžio 8 d., kita prasidės 1963 m. rugsėjo 8 d.

Krikščionių vienybė. — Gal didžiausio dėmesio šis susirinkimas susilaukė dėl savo vienybės sąjūdžio. Tiek katalikai, tiek ir nekata-

likai stebėtojai pareiškė, kad vieni ir kiti yra patenkinti bendra nuosirdžia nuotaika ir abipusiu pasitikėjimu. Nekatalikai stebėtojai Vatikano II susirinkime jaučiasi kaip tikrieji dalyviai, nors neturi teisės viešai ten kalbėti ir balsuoti. Tačiau privačiuose savo susirinkimuose jie svarsto rūpimus jiems klausimus ir gali pareikšti savo pastabas bei pageidavimus. Šiame susirinkime nebus išspręsta krikščionių vienybės problema, o tik ieškoma kelio į ją.

Informacinė spaudos tarnyba. — Pirmą kartą istorijoje visuot. Bažnyčios susirinkimas sudarė informacinę spaudos tarnybą ir tiek spaudos tarnybą ir tiek daug spaudos atstovų dalyvavo iš viso pasaulio. Šiam reikalui, netoli šv. Petro bazilikos aikštės, įrengtos specialios žurnalistams patalpos su didele sale, telefono kabinomis, 60 stalų su rašomosiomis mašinėlėmis, televizijos aparatais, telegramų agentūra. Pasaulinėje sporto olimpiadoje Romoje dalyvavo 640 spaudos atstovų, o visuot. susirinkimo pirmomis dienomis jų skaičius pašoko iki 1,200. Dabar papildomai jau susidarė net 1,400.

Be reikalo bėgau...

Atkelta iš 10 psl.

paraudę veidai įsmigo į mane, bet neįstrigo į mano širdį. Jos vaizdas pasiliko neaiškus manyje. Tuomet negalėjau suprasti, kur yra ta meilė, tiek laukta ir svajota. Iš ko susideda, kaip ją pažinti? Aš buvau laimingas, bet ar tai buvo meilė? Aš tai savęs klausiau tūkstantį kartų ir nežinojau, ką atsakyti.

Šokiai vyko toliau. Kalbėjom mažai ir juokėmės iš kiekvieno menkinio. Ji bandė prisidėti prie visų mano kalbamų niekų, ir aš pykau ant savęs, kad nesugebėjau užimti merginos. Pagaliau, tikrai paprasčiau ją būti gera mano drauge. Nors ji buvo labai graži, nesugebėjau tai jai pasakyti. Kokie gražūs plaukai! Kokia graži suknelė! Puikiai žinojau, kad tai yra menkinis, bet kiekviena moteris tikisi, kad tai jai būtų pasakyta ir dar pakartota tūkstantį kartų. Tik aš vienas to negalėjau. Aš ją grožėjausi, ir ji laukė...

Visą naktį praleidau galvodamas apie ją ir apie tai, ką ji man reiškė. Baiminausi, kad tai yra meilė ir taip pat bijojau, kad tai nebūtų. Ji buvo neturtinga ir aš buvau vargšas. Mano motinos paveldimas turas buvo per mažas mano troškimams ir savo nusivilyme nenorėjau nuvertinti asmens, kurį troškau mylėti... O mano idealai revoliucijai? Išgarsėjimui? Ne... geriau bėgti. Bėgti ir ją palikti bejėgę... Vis tiek ji buvo kaimietė, kartoju norėdamas įsitikinti, bet negalėjau... Tikriausiai jos nemyliau, ji man nieko nereikštų...

Ir taip bėgo dienos ir mėnesiai. Vienatvė, kurioje buvau užsidaręs, jau buvo nebepakenčiama. Kartais pameddavau mintį pabėgti ir troškėdavau ją vėl pamatyti, išgirsti jos balsą, save pamatyti jos akyse ir paskęsti jos nekalturne. Gal ji būtų tuomet apkabinusi man kaklą ir kalbėjusi: "Myliu tave, vesk mane, neapleisk manęs, tavęs noriu..." Ir aš, laimingas būčiau ją priėmęs ir mano abejonės būtų buvusios išspręstos visam laikui. Bet ji man niekad nieko nesakė, ir aš neturėjau drąsos... Ir pasiliko ta meilė neužbaigta visam laikui. Aš, troškėdamas atrasti savo gyvenimą, jį pra-

radau. Užsidariau savo pogrindy, iš kurio dar neišsivadavau ir gal niekad neišsivaduosiu. Jeigu, žinoma, tu dar apie mane galvoji ir manęs lauki. Jei žinotum, kad tavęs trokštu, grįžtum ir man atleistum... Bet tu nieko nežinai... Ir nieko nenujauti... Bet kur aš esu? Šis tikrovės ir prisiminimų mišinys mane visai sumaišė... Kaip gražu turėtų būti mylėti! Kaip lengva tai atrodo, o kaip tai sunku! Kenčia žmogus, jei savęs nesuranda; kenčia, jei suklysta; ta kančia, tai ieškotos laimės dalis. Be reikalo bėgau nuo meilės, kuri mane nuožmiai persekioja...

—Ką mąstei, drauge Aleksai? — Atrodė, kad girdžiu Olgos švelnų balsą. Mane pavadino tikruoju vardu. Kaip keista! Mane tas vardas jaudina! Jau tiek metų praėjo, kai paskutinį kartą jį girdėjau! Partija mane pavadino Martynu, ir aš pasilikau Martynas. Tuomet nekenčiau Alekso ir pamėgau Martyną, o šiaudien nebežinau, ko nekenčiu ir ką garbinu. Atvėriau akis. Olgos nebuvo. Buvo sienos ir vitražai, kurie skleidė savo šešėlius ir šviesą. Buvo tai maldos pavienių maldininkų, nupuolusių kuklių žmonių ir kažką vaizduojančių turtuolių, kurie mano turį daugiau teisių už dievą... Bet nebuvo tai Olga. Vėl užmerkiau akis, ir Olgos vaizdas vėl aiškiai stojosi prieš akis.

—Ne, ne, Olga, esi labai toli. Kitate pasaulyje. Nežinau, kur esi. Gal su mano motina kartu laukiate manęs. Galvojate, kad kurią dieną jūs Aleksas galėtumėte pasigesti... Greitai Olgos vaizdas pradėjo nykti. Norėjau ją sulaikyti, šaukti, kad manęs palauktų...

—Kas tau nutiko, drauge Aleksai? Jaučiausi truputį sukrėstas ir atvėriau akis. Nebuvo Olgos. Buvo pasiuntinys iš centrinio komiteto, kuris man atnešė dokumentus ir nurodymus kelionei į Maskvą. Vienintelė mano vertė jiems — tai pluoštelis popierių, — slaptai sau galvojau ir gailėjausi.

NAUJOS KNYGOS

Atsiųsta paminėti

Pranys Alšėnas, **1000 žypsnių**. Juokų rinkinys. Išl. Immaculata, Putnam, Conn., 1962. 272 psl. Viršelio aplanką piešė Ses. M. Kristina. Kaina \$3.

Spaudos bendradarbis P. Alšėnas, per 15 metų talkindamas čia vienam, čia kitam laikraščiu linksmų pasiskaitymų, rinko iš įvairios spaudos, vertė ir pats rašė, iš ko ir susidarė šis 1000 žypsnių. "Čia, kaip įžangoje sakoma, kalbama, žypsomasi ir juokiamasi" iš visokių žmonių silpnybių, visokiose aplinkybėse, "veikia" politikai, visuomenininkai, mokslininkai, tėvai ir vaikai... Autorius mano, kad tai busias "pirmas tokios rūšies bandymas.

Nidos Knygų Klubo ir Europos Lietuvių **Kalandorius. 1963 metai**. Kasdien nuplėšiamieji lapeliai su įvairiais pasiskaitymais. \$1.

Petras Sagatas, **Plauk, mano laiveli**. Eilėraščiai. 1962 Maironio metai. Išleista autorius lėšomis. Spaudė M. Morkūno sp. Chicagoj, 6051 So. Ashland. Viršelį ir vinjetę Z. Morkūnienės. 112 p.

Šis senosios kartos ateivis, iš profesijos sodininkas, išleidžia jau antrą savo eilių rinkinį. Nėra jame literatūrinių manierių, autorius paprastu žodžiu išsako savo mintis ala šis vardinių linkėjimas:

Su papročiais tepažysta centas / Naktį šv. Jono. / Ir gražiai tekils jų skaičius / Iki milijono.

Chris T. Tasulis Jr., O. D.

Adult and Child Eye Care
General Orthoptics
Contact Lenses

8414 Eight Avenue
Corner of 84th & Crenshaw
INGLEWOOD 4, CALIF.

PLasant 3-2533

HELEN'S HOUSE OF BEAUTY

New Address:
HELEN MOCKUS

5265 Fountain Ave.

HOLLYWOOD California

New Telephone: NOrmandy 5-3351

ALFRED'S JEWELRY

Savininkas *Alfredas Manovas*
Naujoje krautuvėje

rasite gerą pasirinkimą visų rūšių — rankinių, sieninių ir kt. — laikrodžių, žinomiausių firmų, kaip HAMILTON IR ZODIAK.

Importuoti deimantiniai žiedai ir įvairūs auksiniai bei sidabriniai dalykai, tinkami švenčių dovanoms.

Naujas adresas:

2713 W. Manchester Avenue
INGLEWOOD, Calif. PL 9-8037

NAUJOS KNYGOS

KNYGOS IR AUTORIAL...

Atkelta iš 12 psl.

grafikai; T. Zikaras, G. Firinauskienė, V. Jomantas—skulptoriai; H. Šalkauskas, V. Kabailienė, J. M. Mikševičius — tapytojai. Jų metraštyje yra po du kūrinius, didelius, per visą puslapį. Nors visų čia parodomi darbai yra vertingi, stiprūs, bet savo originalumu ypač imponuoja Šalkauskas, Eva Kubbos ir T. Zikaras. Jeigu pastarieji turėtų progos išstatyti savo kūrinius New Yorko, Paryžiaus ar Miuncheno dailės parodose, jie būtų minimi pirmieji pasaulio menininkų gretose.

Apskirtai šis metraštis yra tikra Australijoje gyvenančių lietuvių enciklopedija. Ateinančios kartos iš jo matys, kokia kūrybine dvasia degė jų tėvai.

Metraštis toli pralenkia visus kitus lietuvių grupių Amerikoje išleistus panašius leidinius.

Metraštyje galima įsigyti šiuo adresu: Lithuanian Community, Box 4558 G. P. O., Sydney, NSW, Australia. Kaina: kietais viršeliais — 3 austr. svarai, minkštais — 2 sv. ir 10 šil. Persiuntimas — 10 šil.

Australijos Lietuvių Metraštis. Išleido A. Liet. Bendr. savaitraštis "Mūsų Pastogė". Sydney, 1961.

J. Tininis

Seasons Greetings from

CLEM'S MARKETS

● Puikios lenkiškos dešros, šviežiai namuos gamintos.

● Importuoti lenkiški kumpiai ir kitos iš Lenkijos prekės: alus, vynos, silkės, grybai, jv. sriubos.

● Įvairiausi mėsos ir maisto produktai.

Galima užsisakyti mažesniais arba didesniais kiekiais specialiai pagamintų lietuviškų dešrų pknikams, bankietams, vakarieniems.

Clem's Markets jau keletas metų patalauja Los Angeles ir apylinkės lietuviams.

3002 W. Florence ● PL. 95058
7529 S. Normandie ● PL. 3-9676

Clem Taberski, savininkas

JONAS KUTRA

Real Estate Brokeris
Tax Service—Notary Public

3020 Wilshire Blvd.
SANTA MONICA, Calif.
Offf. EX 4-2986 Res. EX 5-3358

Linksmų švenčių linki

Mr. & Mrs. George Pearl
Seniausia, tikra ir patikima firma,
aptarnaujanti Jus, Jūsų gimines ir
bičiulius.

Visuomet siųskite siuntinius tik per
UNION TOURS

PARCEL SERVICE

344 No. La Brea Los Angeles
WE 5-1545

Gražiausi švenčių linkėjimai

iš KALIF. L. BENDRUOMENĖS CENTRO NAMŲ

kur jūs visuomet laukiami ir jaukiai galite praleisti savaitgalius.
Čia pat salė susirinkimams, kambariai posėdžiams.

4415 Santa Monica Blvd.
J. Uždavinys, pirmininkas

Los Angeles, Calif.
J. Andrius, reikalų vedėjas

LINKSMŲ ŠVENČIŲ LINKI

Dr. Mathew Namikas

AKIŲ SPECIALISTAS

GLENDORA MEDICAL CENTER

122 W. Alost Avenue
GLENDORA, California TEL. ED 5-0535

Linksmų švenčių ir
Laimingų Naujųjų Metų
linki

RED DEVIL LIQUOR STORE

Sav. P. & B. PRANIS
13131 S. Statewood Ave.
DOWNEY, Calif.
Phone TO 2-6743

Visiems Lietuviams — Visur
Linksmų Kalėdų

ir

Laimingų Naujų Metų!

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL SERVICE

1 07 So Vermont DU 5-6550
LOS ANGELES, Calif.

Linksmų švenčių,
Laimingų Naujų Metų linki

JONAS JURGILAS, M.D.

Gydytojas ir chirurgas

10718 White Oak Ave.
(kampas Chastworth Blvd.)
GRANADA HILLS, CALIF.

Ofiso telefonas: EMpire 3-5909
Namų telefonas: EMpire 3-5707

PRIĖMIMO VALANDOS:

Kasdien

10—12 priešpiet ir 3—7 popiet,
šeštadieniais
9—1 val.

Visus pažįstamus šv. Kalėdų ir
Naujųjų Metų proga
sveikina

Jonas Naujokaitis, M.D.

Obstetrics & Genecology

1087 Park Avenue
POMONA, CALIF.

Telefonas

714-26040

Tikrina akis Pritaiko akinius

Dr. Michael HOLLINGER

Optometristas

329 W. Fifth St., Los Angeles, Calif.
Phone: MA 8-1056

Geriausi šventiniai linkėjimai

TONY'S Shoe Repairing

ANTANAS BONATAS,
savininkas.

5018 Melrose Ave., Los Angeles 38,
California

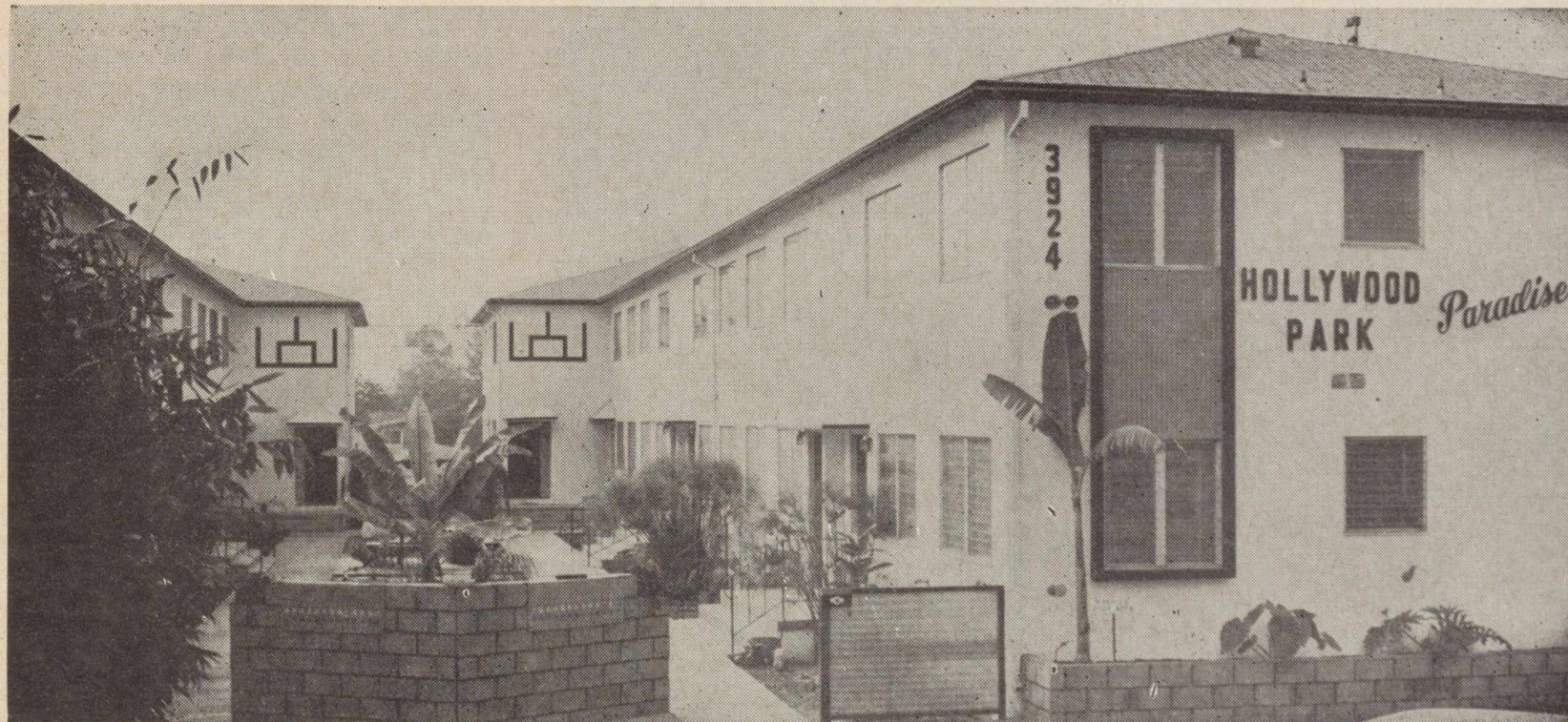
Acirema Investments, Productions
& Theater

ACIREMA CORPORATION

"There's No Business
Like Show Business"

FRANCIS VALUSKIS

Box 7, Buena Park, California

VALERIJA ir VINCAS KAZLAUSKAI, Hollywood Park Paradise namų savininkai
visiems savo draugams ir pažįstamiems siūnia širdingus švenčių linkėjimus

3926 W. Century Boulevard

INGLEWOOD, California

Foto V. A. Račkauskas

Vaizdai iš lietuvių dalyvavimo International Folk Fair Chicagoje, Navy Pier lapkr. 10 ir 11 dienomis.

1. Chicagos mero Richard Daley Jr. atidaręs parodą tėvo vardu prie lietuvių skyriaus. Iš kairės: S. Ingaunis, Cicero LB vald. pirm., Gr. Grybaitė, Ir. Bernatavičiūtė, F. Bobinaitė, J. Bobinienė, LB Cicero sk. švietimo

vadovė, daugiausia pasidarbavusi liet. pasirodymui, D. Šulaitytė, Miss Lithuania, R. Daley Jr., Gabrielė Ročkienė, Virginija Bobinaitė, pulk. Jack Reilly, mero pavaduotojas ir (asmuo su gėlėmis) parodos tvarkytojas.

2. Prie parodos pyragaičių stalo iš kairės: V. Bobinaitė, N. Bernatavičiūtė, Gražina Grybaitė, M. Grigolaitytė, D. Bajorūnaitė, Jūra Jančytė.

3. Prie kito lietuvių stalo: V. Bobinaitė, Jonė Bobinaitė, Jūratė Zelbaitė, Izolda Bendoraitytė, Gabrielė Ročkienė.

Foto V. Račkauskas

Scenes from the Lithuanian section at the International Folk Fair in Chicago, Illinois.

Antanas Jokūbaitis, Boston, Mass., spalio 18 d. sulaukęs 75 metų. ♦

A. Jokūbaitis sveikas ir atrodo žvaliai, nes yra pamėgęs kūno mankštą. Gimęs Vadokliuose, mokėsi šen ir ten, gyveno Rygoje, o į JAV atvyko 1913. Lankė Valparaiso ir Bostono universitetus, bet labiausiai jam patiko indų jogų filosofija ir kūno kultūra. Įsigijo gėlininkystės specialybę. Dalyvavo lietuviškų draugijų veikloje, rašė eiles ir jų išleido net du rinkinius: Skambančios stygos 1915, Svetimoje padangėje 1919. Rankraščiuose turi dar daugiau. Be to, rašo aukš-

Iš "World on Parade" tarptautinio Festivalio, įvykusio lapkr. 4 Chicagoj. Jame atstovauti ir lietuviai. Pirmoje eilėje sėdi vyr. liet. sk. tvarkytoja Z. Juškevičienė su P. Indijos ir Paragvajaus atstovėmis. Iš kairės stovi talkininkė Birutė Strikaitytė ir Lebanono, Norvegijos bei Etiopijos reprezentantai.

Foto V. Noreika

From "World on Parade" international festival in Chicago.

Atvykus į Kaliforniją, kviečiame į
BEACON MOTOR HOTEL

Close to
Beach, Westwood, Beverly Hills
& Hollywood

3020 Wilshire Blvd. Santa Monica,
California

EXbruck 4-9144 EX 4-2986

Mr. & Mrs. Luksis-Owners & Mgrs

Linksmų šv. Kalėdų ir
laimingų Naujų Metų

savo klientams, draugams ir pažįstamiems linki

L. Kančauskas

Foto Studijos "Flatte" savininkas.

6671 Hollywood Blvd., Hollywood 28
California

Tel. HO 9-8097

Jaunimo Centro išlaikymui Chicagoje tradicinės vakarienės metu gruodžio 2 d. dail. A. Rūkštelės dovanoto paveikslo "Trys berniukai prie prieplaukos" traukimas. Biletų išplatinta už \$257.50. Laimingąjį bil. buvo pirkęs dr. Sungaila. Čia matomi bil. platintojai: sol. Stasė Paškevičienė, mokyt. Marija Pēteraitienė ir Jolita Paškutė, laimingo bileto traukėja.

A painting by artist A. Rūkštelė was won by Dr. J. Sungaila during the annual banquet at the Youth Center in Chicago.

Pictured are ticket sellers S. Paškevičienė and M. Pēteraitienė and J. Paškutė, who drew the winning ticket. Foto V. Noreika

Iš Jaunimo Centro veiklos pranešimo paaiškėjo, kad per metus jame apsilanko nuo 60,000 iki 80,000 žmonių. Patalpomis naudojasi 63 organizacijos. Per 5 metus buvo daugiau kaip 8,000 susirinkimų, 27 minėjimai, 30 parodų, 12 kongresų, 12 vaidinimų, 20 rečitalių, 9 įvairūs kursai ir pn. Jaunimo centre yra: Čiurlionio galerija, Liet. Čikagos operos chorai, Velbasio Baleto ir Brusokienės šokių studijos, Jaun. Centro studentų ansamblis, Scenos Darb. S-ga, Filatelistų S-ga, Lituanistikos Aukšt. Mokykla, Pedagogikos Lit. Institutas, Ateitininkų ir Skautų ramovės.

VEIDAI IR VAIZDAI

(ILIUSTRUOTA KRONIKA)

Atkelta iš 18 psl. taičių gyvenimo buities vaizdus ir kt. Mėgsta rašyti sentencijomis, kaip štai: Tris centelius davęs, O šimtus suskaito, — Gyvplaukiais apžėlęs, O jau ūsus raito.

A. Jokubaitis, Boston, Mass., celebrated his 75th birthday on Oct. 18th.

Vaclovo ir Kotrynos Dudėnų šeima, neseniai Balfo pastangomis iš Prancūzijos atvykusi į Cleveland.

Iš kairės: ant grindų sėdi Brena-deta, toliau — Bronius, Edvardas, Rimutė, Kotryna, Laima, Danielė, Elenutė, Aldona, Jonas, Vaclovas; tėvai lopšelyje laiko dar nekrikšty-

Jaunimo Centro Namų direktorius kun. J. Kubilius, SJ, kalbasi su dr. S. Biežiu.

Director of the Youth Center, Rev. J. Kubilius, SJ, and Dr. S. Biežis.

Lietuvių Studentų Medikų ir Odontologų Draugijos įsteigimo akto pasirašymo dalyviai ir svečiai (sėdi): S. Norkutė, P. Petrauskaitė, M. Gumbinaitė, D. Maciūnaitė, V. Žerolytė ir A. Bulikaitė; stovi: S. Babušis, R. Petkus, S. Tauras, A. Bartkus, A. Tauras, V. Mockus, dr. V. Tauras, M. Vygantas, L. Kaufmanaitė, A. Alekna, A. Koncė, V. Alekna, R. Plenys, dr. E. Ringus.

First members and guests of the newly organized medical and dental students' club in Chicago.

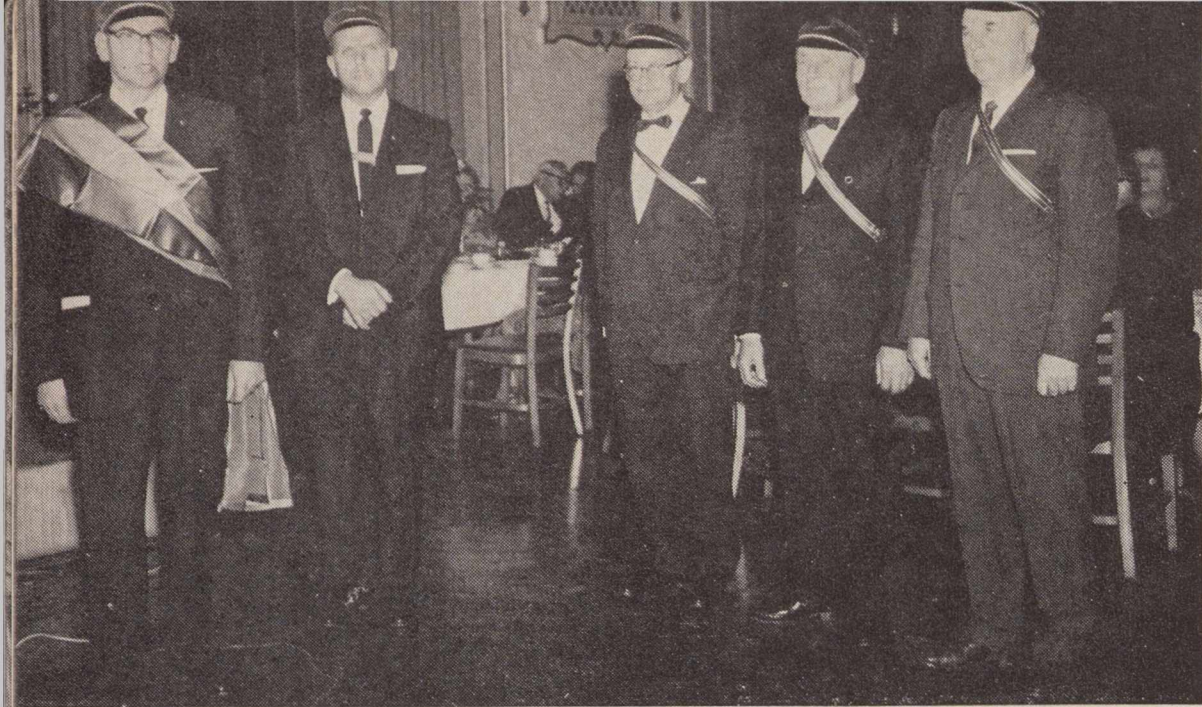
Foto P. Petrutis

tą berniuką, gimusį prieš kelionę. Šalia stovi kun. L. Jankus, Balfo reikalų vedėjas.

Tokia "sensacija" amerikiečių spaudai labai patiko, foto nuotrau-

kų įsidėjo keli laikraščiai.

The Dudėnas family, recently arrived from France, with the help from the Lithuanian welfare organization BALF.

L. S. T. korp. Neo-Lithuania 40 metų iškilmingo minėjimo posėdyje naujai priimtieji filisteriai (iš kairės): korp. vyr. valdybos pirm. inž. V. Mažeika, korp. vyr. arb. elegant. inž. St. Švedas ir naujieji filisteriai: J. Montvila, Antanas Kalvaitis, Juozas Jūrevičius. Visos nuotraukos V. Juknevičiaus
New senior members of the Neo-Lithuania organization.

JAUNŲJŲ TALENTŲ VAKARAS ADELAIDĖJE

Adelaidės (P. Australijoje) moksleivių ir studentų at-kų Jaunimo talentų vakaro vyresnieji dalyviai su rengimo komisija: II-oj eilėj iš viršaus sėdi: E. Varnienė, G. Vasiliauskienė, kun. Pr. Dauknys, MIC, A. Stepanienė, V. Vasiliauskaitė, R. Jablonskis ir V. Vosylius.

Foto A. Budrys

Vakaras įvyko lapkr. 17-18 d. Adelaidės Liet. Katalikų centro salėj, dalyvavo 45 jaunuoliai-lės šiose sekcijose: pianinas, akordeonas, deklamacijos, išraiškos šokiai, baletas, tautiniai šokiai, fotografija. Organizatorius ir komisijos pirmininkas kun. Pr. Dauknys, MIC.

Arrangements committee and some participants of the youth talent program in Adelaide, Australia.

Jaunieji talentų konkurso dalyviai.
Participants of the youth talent program.

Foto V. Vosylius

NEO-LITHUANŲ 40 METŲ SUKAKTIES MINĖJIME

LST korp. Neo-Lithuania Chicagoje 40 metų gyvavimo sukakties minėjimo iškilmingo posėdžio 1962 m. lapkr. 10 d. prezidiumas, pradėjus posėdį, drauge su visais gieda Lietuvos himną. Iš kairės: junj. tėvūnas R. Stakauskas, mergaičių arbiter elegantiarum sen. B. Cicėnaitė, korp. sekr. sen. G. Gečaitė, korp. vicepirm. sen. Tl. Saulis, korp. vyr. vald. pirm. filist. inž. V. Mažeika, korp. Chicagoje pirm. sen. R. Stasiūnas, L. T. Aka. Sambūrio pirm. filist. J. Našliūnas, korp. išd. sen. D. Vanagūnienė, korp. vald. narys J. Valkiūnas, vyr. arbiter elegantiarum fil. St. Švedas ir gorp. arbiter elegantiarum fil. inž. J. Jurkūnas.

Presiding committee at the 40th anniversary program of Neo-Lithuania organization, in Chicago, Nov. 10th.

L. S. T. korp. Neo-Lithuania 40 metų minėjimo posėdyje iš jun. į senjorus pakeltieji korporantai (iš dešinės): J. Zimonas, R. Jasiukaitė, R. Raulinaitė, J. Gliozerytė, J. Gepnerytė, R. Jurkūnaitė, D. Rūkaitė, R. Česaitė, G. Sirutytė, K. Sabaliauskaitė, E. Mažeikienė, I. Gamziukaitė, R. Paplėnaitė (nematyti), E. Kavaliūnaitė, J. Staniulytė.

New members of Neo-Lithuania organization.

NAUJA AKADEMINIO SKAUTŲ SĄJŪDŽIO VALDYBA

Foto V. Noreika

Akademinių Skautų Sąjūdžio pirmininkas fil. E. Korzonas perduoda pareigas naujai ASS vadijai. Sėdi iš kairės: fil. E. Korzonas, t.n. Laima Petruskaitė - ASD pirm., inž. fil. Vytautas šilūpas, naujasis ASS pirmininkas; stovi: fil. inž. Kęstutis Jėčius, F.S.S. pirm., inž. fil. Leonas Maskaliūnas, ASS pirm. pavaduotojas, senj. Rimvydas Cinka, Vyties korp. pirm.

Outgoing and new central committee of Lith. Academic Scout Movement.

Delegates of Lithuanian political parties & organizations and guests at the VLIK conference in N. Y.

Lietuvių partijų bei organizacijų atstovai bei svečiai VLIKo suvažiavime New Yorke.

I eilėje iš kairės: V. Kulbokienė, —Viln. Sąj., K. Bielinis—L. Soc.p., M. Galdikienė—Kat. Mot., prel. Balkūnas—sveč., dr. A. Trimakas —VYLIK pirm., V. Sidzikauskas—Ūk. part., Vaidotas — Kanados Tautos Fondo pirm., J. Jasaitis—LB pirm.,

II eilėje: V. Alksninis, sv., St. Dziakas—KDS-ga, Pr. Vainauskas—KD S-ga, J. Valaitis—Darbo Fed., dr. kun. Kazlauskas—svečias, St. Lūšys—KDS, kun. dr. St. Valliusaitis—sve., Vyt. Banelis—ŪPartija, J. Valaitis—Soc. Dem. Part., inž. A. Novickas—Valst. Liaud., J. Audėnas—V. L., L. Šmulštys—V. Liaud., J. Pažemėnas—Liet. Vienybės Sąj., A. Gudaitis—Maž. Liet. Rezistencijos S-ga,

III eilėje: A. Skirius — LVS, A. Juknevičius—Vilniečių S-ga, J. Sonda—Soc.Dem. Part., J. Pakalka—Soc. Dem. Part., Algis Rimas, stud. svečias, M. Brakas—M.L.R.S., Budreikis, svečias, J. Miklovas, svečias, Kezys, skautų Akad., svečias, Balys Vītuskas, ŪS, Prane Dulevičius—VL, Jurgelevičius—Viln. S., dr. Krivickas—Ūk. Part., dr. K. Šidlauskas — KDS.

Foto V. Maželis

Baltic States remain

Firmly Under Moscow's Control

The Baltic States — Lithuania, Latvia and Estonia — represent a special grouping in the family of the European captive nations. Unlike the other members of that family, they have been physically annexed by the Soviet Union and forcibly incorporated into the cluster of its "Socialistic Republics." So far as the Communists are concerned, Lithuania, Latvia and Estonia have ceased to exist as separate entities entitled to their own national identity and independence. These views are not shared by the United States, nor by numerous other countries in the free world. To this day, the United States accords diplomatic recognition to the representatives of the last legitimate governments of the three Baltic States.

The record of the Soviet Government in relation to the Baltic States is one of deceit broken pledges, and gross brutality. In spite of promises to respect the independence and social order of these countries, Moscow annexed them and then proceeded to nationalize their industry, trade, and transport, and to collectivize their agriculture. These programs have been carried to completion. Soviet promises regarding the "inviolability of the citizen's person" have been violated brazenly by the brutal tactics of the secret police, by the denial of individual rights and liberties, and by mass deportations of all those who resisted the Soviet onslaught.

...Large numbers of Baltic peoples were transferred to the Soviet interior after 1940... After the war several waves of deportations were reported, particularly from Lithuania, and chiefly in connection with the collectivization drives in the Baltic States.

...over 100,000 Latvian peasants were deported to the interior. The figure for Lithuania may be assumed to be still higher. The Baltic peo-

ples were reportedly resettled in various regions of Siberia, as well as in north.

More recent data... suggest abnormally low rates of growth in the populations of these countries, as well as a considerable influx of Russians. These statistics lend credence to reports of continued effort on the part of the Soviet Union to destroy the ethnic integrity of the Baltic States through further deportations and "voluntary" transfers of youth to Kazakhstan and virgin areas of the Soviet Union.

The Soviets exert particular pressure on the youth of the Baltic States in an effort to indoctrinate them communism and to use their talents for the development of the Soviet Union itself. These pressures frequently take the form of denying the Baltic youth the opportunity for higher education unless they agree to work in the Soviet Union after the completion of their studies.

...The Communists' insistence on the industrialization of agricultural states, and the result has been the perpetuation of a depressed standard of living in the Baltic States.

There is little doubt, however, that even if the Soviet Union, in the future, should take steps to grant the Baltic States some semblance of national recognition, it will insist that these States retain their Communist character and remain firmly under Moscow's control. For the present, there is no evidence of any material change in the status of these countries, nor of any relaxation of the oppressive Communist rule over their peoples.

(These excerpts are reprinted from "Report on Hearings on Captive European Nations by Subcommittee on Europe of the Committee on Foreign Affairs. Pursuant to H. Res. 60.)

L I E T U V I Ų
DIENOS
LITHUANIAN DAYS

DECEMBER / GRUODIS 1962

ALEKSIUKAS' FATHER

By VAIŽGANTAS

In the household of the Taučiai, which was no less than ten people strong — Aleksiuskas, the youngest was loved and cherished most. Only his father did not caress him, kiss him — or play with him. Aleksiuskas thought himself indeed fortunate, when — on rare occasions he was taken over the paternal knee... Yet in spite of this apparent coldness, Aleksiuskas knew — in his own way, that none loved him as much as his father.

How many times during the day did his father open the kitchen door, and glance at Aleksiuskas — crouched, in a corner, over his playthings?

His father's glance made Aleksiuskas tremble with happiness, yet he did not rush on all fours to his father, as did to his mother; he merely left his toys alone and gazed at the tranquil face... Or, overcome by this pure emotion he would throw himself on the cushion, but continue to watch his father — stealthily and with demure delight.

Aleksiuskas' father Taučius was of low build, — he had powerful shoulders, a forehead like a dome and his hair was turning grey.

He trimmed his moustache more severely, than was the custom of his day, and the mere tuft on his upper lip, protected his garments from snuff, and lent to his face a mild and harmless air.

He was serious, yet none feared him: neither fowls nor beasts nor the children, who were hired to look after the herd. It was difficult to praise him or speak ill of him, for Taučius was an unobtrusive man, who supported his large family by his own toil and did not seek help.

He had never learnt to swear, and anyone who had the misfortune to provoke him, heard no stronger word than 'rascal'. When brought to the very end of his patience, he would grow visibly agitated, scold the culprits in a voice more loud than angry, and hasten immediately to his wife.

"Mama, what made them disobey me! The Rogues."

Then he would draw his snuff — box from his waistcoat pocket, and when he had taken a substantial pinch, with his eyes closed, an expression of peace and reconciliation would at last spread over his face.

He was equally unable to rejoice aloud. Only when he heard a very funny story indeed, his lips would move in a fleeting smile..., but on perceiving it he would take snuff — to calm himself.

Taučius always walked with an even gait — neither hurrying nor dawdling. He was never idle. He did not work in the fields any more, but he busied himself continually about the farm buildings. All day long he was on his feet around the barns and the store-houses; he helped to dry the hay and the flax, and to thresh the corn.

In wintertime he made implements for the farm; — dressers, dowry chests and wooden plates. He was a skillful craftsman. He fashioned everything for his own use, but would not be persuaded to work for money.

As he worked thus at a leisurely pace, shaping the wood with a plane or a chisel, Aleksiuskas would sit watching his father for hours in silence, from the other side of the bench, with his chin propped on his fist; or he would lean against his father's thigh and amuse himself by playing with the wood-shavings.

From time to time Taučius would set his work aside and reach to his waistcoat pocket for his snuff-box. He would give several smart taps on its birch lid before opening it, draw the aromatic powder together and take a generous pinch in the tips of his fingers; with a deep breath he would draw in half of the pinch, and hold back the remainder in readiness, with his hand at rest on his knees.

Sometimes, when he knew that the little boy was watching him intently, he would hold out his fingertips towards Aleksiuskas in jest. But Aleksiuskas knew that snuff is not for little boys, and his father's offer made him laugh more than anything he met with later in life.

Aleksiuskas loved his father and avoided him, but for a long time he could not tell why he did so. Later he realized, that of all praiseworthy things that moved him, the most powerful was a man's full heart rich in unexplored kindness. His silent father was like the bed of a still river full of mysteries; its depth might conceal pearls and perhaps thorns too...

It was a warm and beautiful summer's day. Taučius in his shirt-sleeves was standing on the porch of the storehouse, and sharpening a scythe. Aleksiuskas likewise in his shirt-sleeves was watching his father, as he always did. The little boy listened entranced to the even blows of the hammer, and looked as though he could listen thus a thousand years... And no wonder: it was his father at work. When Taučius was abroad, Aleksiuskas too was abroad.

Taučius finished sharpening his scythe; he bent down to examine the blade and made sure that the handle was firmly held in place. Then, after his manner he took snuff, and when he had put away his snuff-box, said:

"Do you want an apple?"

For Aleksiuskas an apple was scarcely a treat. He was the king of the orchard. But he wanted to keep his father at his side for as long as he could, and so he clapped his hands and shanted,

"Yes, yes, yes..."

Taučius rose slowly to his feet and began to search among the wood-shavings in the yard for a hazel-stick. When he had found one to his satisfaction, he split one end of it carefully and thrust in a piece of wood, to make a fork. If it was light rod, Aleksiuskas would carry it on his shoulder and walk solemnly in front of his father singing hymns, — as though he were bearing a cross to the cemetery. If it was heavy, he would drag it along on the ground, sitting astride it, — as if he were on a horse. They marched in procession to the "soft" apple tree.

On arriving in the orchard, they would place themselves in the full light of the sun and examine the tree very carefully to see if yet another apple had ripened to the colour of pale wax. This time, among the top branches they caught a glimpse of a real beauty. It was as big as Aleksiuskas' two fists together; it tantalized both the palate and the eyes. But unfortunately, the fork which Taučius held in his hand was too short to reach the fruit.

"Come here, Aleksiuskas, I will lift you up on my shoulder, and you must hit the apple with the stick."

Aleksiuskas seized the fork and raised it carefully. But when he let it drop in the direction of the coveted apple, the fork refused to obey him, and fell, only where it pleased; it brought down several green apples.

"Well, try once more."

Again Aleksiuskas raised the fork, but now his hands were trembling and laughter bubbled inside him; and again the fork struck amiss. His lively chuckle disturbed the peace of the orchard...

Taučius pretended to be cross, and, as if upbraiding his assistant, planted Aleksiuskas squarely on the ground.

"Why, you're not much of a workman. Look, how many apples you have ruined, instead of getting the ripe one down."

"But what shall we do now?" — asked the child with concern.

"I don't know," replied Taučius disdainfully and reached for his snuff-box. The yellow apple gleamed and glistened at the top of the tree, as if it were poking gentle fun at the two people standing beneath it.

By now Aleksiuskas felt that he must get the better of the apple, not so much to eat it, as to overcome its stubborn opposition. He began to look around anxiously for better tools.

Suddenly he noticed the long bench standing under the sturdy willow-tree that spread like an umbrella in the middle of the yard; on fine evening, the family ate their supper in its shade, when they came home from the fields.

With a great show of cleverness the little boy exclaimed:

"Father, let me lift you up..."

"Well, go on then," replied Taučius still with complete unconcern, as though it were quite possible.

Aleksiuskas giggled and ran off into the yard. He turned the bench upside down, and walking backwards began to drag it laboriously

Vaižgantas (Rt. Rev. J. Tumas, 1869-1933), devout priest, editor, silver-tongued orator, publicist, university professor, writer, with 20 volumes of works to his credit. His most distinguished work is the three-volume novel *Pragiedruliai* (Sunbeams).

into the orchard. He looked like an ant struggling with an enormous stick. Taučius climbed onto the bench and deftly hooked the apple. He twisted the twig till it broke; the apple dived through the leaves and bounced at their feet, splitting its skin and oozing with juice.

Aleksiuskas pounced on the apple, like a hound on a wounded bird; he seized it in both fists and showed it to his father. He raised it high above his head, beaming with delight, and rolled it about in the palms of his hands.

Taučius climbed down from the bench, and resting the stick against his shoulder, looked at his son and rummaged for his snuff-box.

"You must have the first bite, father!" Aleksiuskas stretched his short arms as far as he could.

"Thank you, but I have no teeth left..."

"Oh but you have, you have... Try with your big tooth", Aleksiuskas pressed him.

Taučius could not resist such a forthright invitation. He accepted the apple gravely and began to eat it in the corner of his mouth, while Aleksiuskas watched his father with hands clasped behind his back, and head thrust upwards.

When he had eaten a little, Taučius returned the apple saying:

"You have the rest."

"Oh, eat some more, Father, do eat some more..."

Aleksiuskas took the apple without enthusiasm, realizing with regret that the expedition to the orchard was now truly over, and that his father intended in all earnestness to return to the work he had interrupted.

Aleksiuskas knew that in the whole world had never been a better father than his.

Translated from the Lithuanian by Danguolė Sadūnaitė-Sealey

1. A stamp issued by the Poles for the occupied Territory of Vilnius, showing historical dates, one of them being 1863. — Lenkų išleistas pašto ženklas okupuotam Vilniaus kraštui su istorinėmis datomis, kurių viena—1863.
2. "The Rebel of 1863", detail of painting by A. Grotter. — 1863 m. sukilėlis — A. Grotto paveikslo detalė.
3. Romualdas Traugutt, the Polish Rebel-Leader. — Romualdas Trauguttas, lenkų sukilėlių vadas.

LITHUANIAN HISTORY IN STAMPS

Part LII

A. BERNOTAS, Waterbury, Conn.

Afterwards, when the uprising of 1831 was crushed and the rebels killed or banished, the hope for freedom still persisted. Beginning first in Poland, then in Lithuania various societies and organizations sprang up to carry on the cause of freedom against Russian rule. Some of the organizations were religious and the people flocked to them. The Russian government, fearing a new uprising, reestablished Polish autonomy and granted additional liberties. But this did not help very much.

Two different parties were created in Poland, the Reds and the Whites. Though their programs varied, they fought for the complete liberation of the peasantry, free distribution of land, and withdrawal of the occupying Russian forces. Early in the year 1863 the Russians, embarking on a policy of liquidating dissident elements, began conscriptions into the army. Many youths, mostly boyars, evaded the army and fled to the woods, where they formed ranks for a new uprising. The uprising started Poland first on Jan. 22, 1863, and then spread to Lithuania.

The rebels were joined by many peasants and clergymen. Poorly armed and equipped, only with hunting rifles, scythes and other small weapons, they showed great bravery and soon drove the Russians from Lithuanian soil, except for the cities, where they had their garrisons. Among the courageous rebels were Father Mackevičius and Father Jasinskis, who distinguished themselves by their leadership.

At this time a new general-governor, Michael Muravjov was appointed in Vilnius. His job was to quell the uprising. He gave orders to hang all captured rebels at once; hence his surname, "The Hangman." Fast moving military squads were organized throughout the country special gendarme companies, military courts and independent investigation commissions.

Consequently, with the buildup of Russian forces, the uprising began to weaken. One of the first to surrender was the rebel leader Kalinauskas. One of the last held-outs was Father Mackevičius and his contingent in the vicinity of

Biržai. Finally he was caught crossing the Nemunas to Prussia, brought to Kaunas and there hanged in December, 1863. In modern times, in Šiauliai, there was a hill, called "The Rebels' Hill" (Sukilėlių kalnelis), where several rebels were hanged. A monument was erected to the rebels on the spot.

It is estimated that 10,000 persons were casualties in the uprising. Among them 129 were hanged (not including those who fell in action), 1427 were banished to Siberia or other parts of Russia for hard labor, 345 were drafted into the army and others were jailed or punished otherwise. 1794 estates and holdings were confiscated by the Russians and turned over to foreign settlers. The harshest Russification of the country dates from this period.

(To be continued)

VILTIS ACCLAIMED BY COLUMBIA UNIV. PROFESSOR

Prof. Richard Kraus, Prof. of Phys. Ed. at Columbia University, New York, singled out "Viltis", a magazine for dance and folklore, as "the best folk dance magazine to have been published during the past fifteen years has been "Viltis", edited by V. F. Beliajus, P. O. Box 1226, Denver1, Colo." This state-"Folk Dancing", the Macmillan Press, 1962.

Vytautas Beliajus, outstanding authority in International Folk Dance, has devoted a lifetime to the promotion and development of ethnic folk dance groups in USA. ment appears in his book called

Mr. Vyts Beliajus has been traveling extensively through the United States and Canada, instructing folk dancing to various groups and at many Universities. During this last summer the tour took him as far as Anchorage and Fairbanks, Alaska. During January 1963 Mr. Beliajus will be teaching at Swarthmore University, Pa., State University, Pa., and Museum College at Concord, Ohio. Mr. Beliajus is on tour teaching nine months of the year and covers approximately 32,000 miles per year.

BALTIC STATES — BAD SOIL FOR COMMUNIST SEEDS

"The National Observer" in Washington, Nov. 26, reprints from the Daily Telegraph of London an article entitled "They Struggle on. Baltic Folk Refuse to be Swallowed by Reds".

These are some excerpts from the article.

"Britain and the other Western countries and some of the neutral lands have never recognized Russia's incorporation of these three independent republics (Estonia, Latvia and Lithuania. LD Ed.) into the Soviet Union."

"Urging the United Nations recently to take up their cause, Prof. Birger Nerman, the Swedish chairman of the Baltic Committee in Stockholm, said: 'The United Nations should not let the Balts be handicapped by their white skins in the small nations' struggle for independence'."

"Propaganda against 'national sentiments' is being increased in all three republics. In Estonia, for example, the Association for the Dissemination of Political and Scientific Knowledge is giving 63,000 lectures this year and will increase the number to 105,000 by 1964. This association already has 11,000 lecturers. Last year they drew 2,200 listeners."

"These measures are felt to be necessary because Estonia, Latvia

and Lithuania have produced proportionately fewer Communists than any other republic in the Union."

"There are 989,000 Estonians living in the Soviet Union, according to the last census, of whom only 24,400 — one in every 40 — are party members. Of the 1,400,000 Latvians only 33,900 are Communists, and of the 2,326,000 Lithuanians only 42,800. In the Soviet Union one in 20 is a party member."

"The reluctance of the Balts to accept Communism may explain why Russia shields them from contacts with the West."

"Russia has a further reason for isolating the three republics: Its chain of atomic missile bases, airfields, and naval bases stretching down their coasts and on the two Estonian islands of Saaremaa and Hiiumaa. The military importance of the three republics may explain, as much as Russia's economic exploitation of them, why so many Russian settlers hold key posts in their governments and administration."

"In Lithuania 3 out of the 23 cabinet ministers are Russians; in Latvia 5 out of the 29; and in Estonia 5 out of the 24. In Estonia 25 per cent of the membership of the Central Committee of the Communist Party is Russian; in Lithuania and Latvia 28 and 39 per cent, respectively."

Greetings from

KAS TIK TURI GERĄ SKONI,

VISKĄ PERKA PAS LIEPONI.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

Furniture Center, Inc.

Vietinių ir importuotų baldų prekyba.

Baldai siunčiami į visą Ameriką ir už jos ribų.

MARQUETTE PARKE

5211-6219 So. Western Ave.

PROspect 8-5875

CHICAGO, ILLINOIS

3207 So. Halsted St.

VICTORY 2-4226

Televizijų ir radijo taisymas

Sąžiningai ir pigiai taisau

televizijas, radijus, Hi-Fi fonografus ir vokiškas radijo-fono kombinacijas.

PRANAS KERŠIS

Elektronikos specialistas.

Skambinti HO 9-8500.

5239 Hollywood Blvd.

Los Angeles 27, California

Edward Bros. Colonial Mortuary

1000 Venice Blvd.

Richmond 9-8281

Lietuviai Laidotuvių
Patarėjas
ADOLPH
CASPER

Namų Telefonas
EDgewood 1-1917

Alexandra Merker-Vitkauskaitė

LITHUANIAN CROSSES
LIETUVIŠKI KRYŽIAI

● Artist Aleksandra Vitkauskaitė-Merker showed five paintings at the Highgate Gallery exhibit. The exhibit was sponsored by the Modern Artists Guild, whose vice-president is Miss Vitkauskaitė-Merker.

● Prof. Juozas Eretas, author of "Stasys Šalkauskis", published in the United States in 1960, recently wrote an article for a Swiss publication about Solovjov and the Lithuanian philosopher Šalkauskis. The article has also been published separately and includes a complete bibliography. The author is studying the philosophical similarities of the Russian philosopher Vladimir Solovjov and Lithuanian Stasys Šalkauskis.

● Chamber of Commerce in Queens N. Y., recently awarded prizes and letters of recognition to architects of new buildings in New York State. First prize went to the International Airport Church. Among seventeen letters of recognition, one was sent to architect Jonas Mulokas, Chicago, Ill., and builder J. Stankus for the Lithuanian Catholic Church in Maspeth, N. Y. (See LD No. 5 and 6.).

● Dr. Romas Viskanta, professor of Purdue University, Lafayette, Ind., recently delivered a lecture during the annual convention of the American Society of Mechanical Engineers in New York. The lecture dealt with heat transfer and radiation.

● The "Organization for Liberty" in Switzerland, on June 23 — Sept. 2nd, organized a documental exhibition in Altdorf called "Slavery or Freedom". In the first part of the exhibition the Baltic States are mentioned in the theme "It All Started in the Baltic States". The exhibition was organized in connection with the William Tell festival, being held in Altdorf this summer.

● Miss N. Semėnaitė, after completing her year's studies as a Fullbright scholar in Brazil, will continue her studies at the University of Wisconsin, seeking an M. A. degree. Her field — Brazilian problems.

● Dr. J. Žirgulienė has been named director of the Chicago State Clinic. The hospital has 6,000 patients and 1,500 personnel. In her new position, Dr. Žirgulienė will admit patients and care for the young and aged, among other duties.

Mrs. Dr. Žirgulienė began her medical career in Lithuania, later continuing her studies in Germany. She interned in Chicago and worked as school doctor in Dixon, Ill. She also worked at the Illinois State Institute of Psychiatry. In 1960 she received the diploma of the American Board of Psychiatry and Neurology, making her the only woman physician in Illinois state hospitals to hold this honor. Dr. Žirgulienė also lectures on cli-

«LITHUANIANS MAKE NEWS»

nical psychology at the Stritch School of Medicine at Loyola University.

● Ina Čepėnaitė-Užgirienė received her PhD degree in clinical psychology this fall from the University of Illinois in Urbana.

Born on Dec. 2, 1937, she attended high school in Germany and Chicago and began her studies at the University of Illinois in Chicago at the age of fifteen. In 1957 she received her B. A. degree in Urbana, and in 1960 her MA degree in psychology. Recently Ina completed her doctor's thesis "On the Situational Generality of Conservation" and received her PhD degree.

In 1959-61 she interned at the Veteran's West Side hospital in Chicago. Another student, for her post graduate studies she received scholarships from the U. S. Health Bureau and the university.

Ina, active in Lithuanian functions and past member of the editorial staff of Lituanus, is presently lecturing at the University of Illinois, where she is also doing research.

● The "Midwest Journal of Political Science" recently published an article about special committees in congress, written by Dr. Vytautas Vardys, Professor at the University of Wisconsin. The article is a scientific study and has been published separately.

● A postcard with the photograph of the Lithuanian monument in Portland, Oregon, has been recently published and is in great demand. It bears this inscription: "The Lithuanian Shrine. For the fallen heroes of liberty and the martyrs of Communism. Erected by the Lithuanian of America." The other inscription is in Lithuanian: "We died, in order to be free." 6,000 postcards have been printed.

● At an art exhibit in Sydney, Australia, first prize was presented to artist Henrikas Šalkauskas for his watercolor, "Landscape". The award was made by the governor of North South Wales. An honorary diploma was also awarded to E. Kubbos, another Lithuanian artist. Nine works were selected, including those of the Lithuanian artists, and they will be shown in Australia's larger cities.

● On November 12-15 a delegation of the Captive Nations' Parliament visited Canada. They were: chairman G. Dimitrov, J. Lettrich, V. Masens and V. Sidzikauskas. The delegation was received by Prime Minister Diefenbaker and Foreign Affairs Minister Green in Ottawa. Canadian plans to support the struggle of the Captive Nations' freedom from the Soviet regime were discussed. Canada's interest in the condition of the Captive Nations and its decision to support the fight for their freedom was warmly accepted by the delegation. The delegation also met with the Opposition leader D. Pearson and leaders of the other two parties. A meeting of representatives from all the Captive Nations was held in Toronto. The meeting supported the move to establish a permanent representation of the Captive Nations' Parliament in Canada. J. Simanavičius of Toronto was elected to take charge of organizing such a representation. wrote an article for a Swiss public-

● Dr. Fabijonas Gudas, professor at the University of Louisiana, is a member of the staff of the "Sunday Advocate" of Baton Rouge, Louisiana. He is a literary critic and writes reviews for the newspaper.

KVIEČIAME PRADĖTI
TAUPYTI PAS MUS!

4 1/2% Mokame
už investimentus
čekiu kas 90 dienų

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per
federalinės valdžios agentūrą.

ST. ANTHONY
SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court
Cicero 50, Illinois

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS
sekretorius
Tel. 656-6330

Linkėjimai
taupytojams ir skolintojams

CRANE SAVINGS &
LOAN ASS'N

B. R. PIETKIEWICH,

President

2555 W. 47th St., Chicago 32, Ill.

Greetings of

MARY HAMROCK
of
PIERCE — HAMROCK

M O R T U A R Y

921 Venice Blvd.
Los Angeles, Calif.

Phone: Richmond 9-6091

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų švenčių proga sveikiname
visus mūsų draugus ir pažįstamus ir linkime visiems kuo di-
džiausio džiaugsmo ir laimės asmeniškame gyvenime.

Maldaujame Aukščiausiojo, kad sumažintų vargą ir
skausmą mūsų pavergtų brolių Lietuvoje.

Trokštame, kad naujai užgimęs Dieviškasis Kūdikėlis
atneštų pasauliui taiką ir ramybę, o mūsų tėvų žemei —
— Lietuvai — laisvę...

Mr. & Mrs. ANTHONY RUDIS

Linksmų Švenčių!

BUICK

- SALES
- SERVICE
- PARTS

DAN KURAITIS

PROPRIETOR

Res. Phone: CEDarcrest 3-6161

907 West 35th Street

Business Phone:

Chicago 9, Illinois

LAfayette 3-2022

Taupykite

STANDARD FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSN.

Stipriausioje Chicagos taupymo įstaigoje.

Turtas \$80,000,000.00

Atsargos Fondas \$7,500,000.00

JUSTIN MACKIEWICH, Chairman of the Board

JUSTIN MACKIEWICH Jr., President

Šv. Kalėdų sveikiname ir laimingų Naujųjų Metų linkime

visoms ir visiems pažįstamiems ir pirkėjams

J. KARVELIS

Ta proga pažymime, kad pas mus gausite —

VISAS LIETUVIŠKAS LAISVAME PASAULY IŠLEISTAS KNYGAS;

● patefonams plokšteles ● rankdarbius

● gintaro, medžio, odos ir kt. kūrinius, kurie primena Lietuvą.

Nuo raštinės reikmenų iki aukso bei deimanto vestuvinių žiedų —

— visų prekių neįmanoma suminėti —

kas tik gražaus ir gero reikalinga jūsų kultūringiems namams,

prašome teirautis

J. KARVELIO PREKYBOS NAMUOSE

3322 So. Halsted Street., Chicago 8, Ill. Telef.: YArdas 7-0677.

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė — vidaus ligos

2454 West. 71st Street, Chicago, Illinois

(71-sios ir Campbell Ave. kampas)

Ofiso HE 4-1818

Res. PR 6-9801

LAPKUS BUILDERS, INC.

A. LAPKUS, savininkas

6530 Pulaski Rd., Chicago 29, Illinois

LUdlow 1-0400

BALYS RADIO & TELEVISION

Sales — Service

ELECTRICAL APPLIANCES — GIFTS — RECORDS

All publications of "Lithuanian Days" Publishers.

CARDS — FILMS

HOURS: From 6 to 9 PM; Mo. & Thrs. — 9 AM — 8 PM

2646 West 71st Street, Chicago 29, Illinois

Phone: PProspect 8-5374

S. ir M. BUDRYS, M. D.

Gydytojai ir chirurgai

(Bendra praktika ir alergija)

2751 W. 51st Street, Chicago, Illinois

Tel.: Ofiso — HE 4-5758

Res. — HI 5-3225

"MARGINIAI" — KRAUTUVĖ

Sav. I. SINKEVIČIŪTĖ

2511 W. 69th St., Chicago 29, Illinois

Tel.: PR 8-4585

Čia rasite didelį pasirinkimą

kristalinių dalykų, suvenirų, "dry goods" prekių,
drožinių, audinių, visų liet. knygų, žurnalų.

Z. DANILEVICIUS, M. D.

Gydytojas ir chirurgas

FRANCISCO MEDICAL CENTER

Namų — GRO 6-8161

TELEFONAI: Ofiso — RE 7-4900

2858 W. 63rd Street, Chicago, Illinois

DR. J. ir K. AGLINSKAI

GYDYTOJAI IR CHIRURGAJ

5430 South Kedzie Ave., Chicago, Illinois

Priima ligonius pagal susitarimą.

Dėl valandos skambinti telefonu

HEmlock 4-1562 nuo 2 val. iki 9 v. p. p. kasdien, išskyrus trečiad. ir šeštad.

GINTARAS

Lietuviško maisto valgykla

Atdara: kasdien nuo 7 ryto iki 8 val. vak; sekmad. nuo 11 ryto iki 8 v. v.

2151 West Cermak Rd., Chicago 8, Illinois

Tel. VI 7-8179

Savininkai Marija ir Juozas Ročkaitai kviečia visus lietuvius aplankyti juos
naujoje vietoje.

DR. AL. RACKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4307 So. Kedzie Ave., Chicago, Ill.

(Kampas Kedzie ir Archer)

Ofiso telef. CL 4-2421

STANKUS CONSTRUCTION CO.

General Contractor

JONAS STANKUS

2741 West 69th St., Chicago 29, Ill.

GR 6-2800

PR 8-2013

Linksmų šv. Kalėdų ir

Laimingų Naujųjų Metų
linki

Prel. Ignas Albavičius

šv. Antano parapijos klebonas.
CICERO, ILLINOIS

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

John Pakel, Sr.
Chairman

6245 So. Western Avenue

Chicago, Illinois
Telefonas: HO 1-4950

Phone GROvehill 6-7575

VISUS "LIETUVIŲ DIENŲ" SKAITYTOJUS ŠVENČIŲ PROGA SVEIKINA IR LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ LINKI

DR. ALBINA PRUNSKIS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

3259 South Halsted Street
CHICAGO, ILL.

Ofiso telefonas VI 2-1844 Rezidenc. tel. RE 7-8818

BRUNO'S BAKERY

Bread, Pies, Pastries Always Fresh

Br. Macianskis, Owner

3339 S. Lituanica Ave., Chicago, Ill.
Phone CL 4-6376

Linksmų švenčių

Chicagos ir Los Angeles lietuviams!

Kazimieras Ukelis LITUANICA TAVERN

3436 S. Lituanica Ave.
CHICAGO 8, ILLINOIS
Tel.: VI 7-9601

DR. A. JENKINS

Gydytojas ir chirurgas

3844 West 63rd Street
CHICAGO, ILLINOIS

Telefonai:
Ofiso PO 7-6000 Res. GA 3-7278

DR. VYT. TAURAS

Gydytojas ir chirurgas

Bendra praktika ir moterų ligos

Ofisas ir rezidencija
2652 W. 59th St., Chicago, Ill.

PRospect 8-1223

PR 6-5577

HEALTHY FOOD

Lietuvių Valgykla

P. ir J. Bičiūnai, savininkai

3236 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Tel. DA 6-9837

VALGYKLA

"TULPĖ"

Bronius ir Eugenija Blinstrubai,
savininkai.

2447 W. 69th St., Chicago 29, Ill.

Tel. GR 6-9504

STANLEY CLEANER

CUSTOM TAILOR

S. Simulis, Prop.

2150 S. Hoyne Ave., Chicago, Ill.

Virginia 7-6494

JOSEPH RIMKUS

NEW LIFE LIQUORS

3234 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Phone: CA 5-4555

WESTWOOD LIQUOR STORE

2441 W. 69th St. Chicago 29, Ill.

Phone PRospect 6-5951

"Lietuvių Dienų" skaitytojams

ir bendradarbiams

linksmų šv. Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų linki

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

2202 West Cermak Road

Chicago 8, Illinois

John Kazanauskas, Pres.

Tel. VI 7-7747

JONAS KIRVAITIS

Interstate Insurance Agency

LIETUVIŠKA APDRAUDŲ AGENTŪRA

6108 So. Ashland Ave., Chicago 36, Illinois

Telefonas: WALbrook 5-5671

FRANK'S TELEVISION & RADIO, INC.

Importuoti ir vietiniai
Pardavimas ir pataisymas
Hi-Fi, — TV, Stereo,

Air Conditioning

Savininkai:

Juozas Bendoraitis ir
Paulius F. Enzelis

3240 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.
Tel.: CALumet 5-7252

Gražiausi švečių linkimai

VALDIS REAL ESTATE

K. VALDIS, sav.

2458 West 69th Street, Chicago 29, Illinois

REpublic 7-7200

Linksmų švenčių linki

"DAINA" ELECTRONICS

A. Semėnas, savininkas

Hi-Fi, Televizijos, Radijai,

Plokštelės ir įvairūs elektriniai
prieaisai.

3321 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
Tel. CL 4-5665

Taupykite Lietuviškos Sostinės Seniausioje Taupymo Bendrovėje

The oldest Savings Association
in our Community

Founded 1914

X-mas Greetings from

GARDNER'S FLOWERS

— Since 1926 —

751-753 West Washington Boulevard

Los Angeles 15, California

Richmond 9-3378

F. & M. Schilling

Owners

save at

MIDLAND

Savings

Assets \$7,000,000.00

5%

ON ALL BONUS
ACCOUNTS

CALIFORNIA

ARCHER

4040 Archer Ave., Chicago 32, Ill.

Member of the Federal Home Loan Bank System

Each Account up to \$10,000.00 insured by Federal Government Agency

August SALDUKAS, President

Pinigus galite siųsti paštu; mes mokame persiuntimo išlaidas

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMOS,

kurios bendradarbiauja su "Lietuvių Dienomis".

Los Angeles, Calif.

LITHUANIAN MELODY HOUR

Transliuojamo šeštadieniais 9 val. ryto iš KBLA — 1490 kc stoties.
Direktorius Bruno Gediminas, 4023 W. 60 St., Los Angeles 43, Calif. AX 5-2260
Reikalų vedėjas — George Rudelis, 5027 Zelzah St., Encino, Calif.

Amsterdam, N. Y.

Lietuviška programa

WCSS — 1490 klc.
Sekmadieniais 7-8 val. vakaro.
Programos vedėjas - Juozas Olšauskas.
Reikalų vedėjas ir pranešėjas:
Leonardas Hartvigas
17 Eagle St., Amsterdam, N. Y.

Baltimore, Md.

"RADIO PROGRAMA LIETUVIAMS"

Girdima Marylande ir Washington, D. C.
Sekmadienių popietėmis 12:30—1:00
WBMD 750 kilocycles
Programos vedėjai: Albertas Juškus,
4515 Wilmslow Rd., Baltimore 10, Md.,
Phone: Tuxedo 9-8693;
Kęstutis Laskauskas, 1312 Birch Ave.,
Baltimore 27, Md. Phone: Circle 2-1779

So. Boston, Mass.

LAISVĖS VARPAS

Naujosios Anglijos Lietuvių kultūrinė
Radio Programa
Sekmadieniais — 8-9 val. rytą.
AM bangomis 1190 kilocikly; FM bango-
mis 105.7 megacikly iš
WKOX, Framingham, Mass.
P. Viščinis, programos vedėjas,
47 Banks St., Brockton 18, Mass.
Tel. JUniper 6-7209.

LIETUVIŲ RADIO KORP. PROGRAMA
Seniausia liet. Radio programa Naujojoje
Anglijoje, veikianti nuo 1934 m. bal. m.
vedama Stepono ir Valentino Minkų, gir-
dima nauju laiku (viena valanda anksčiau):
Sekmadieniais nuo 1:00 iki 1:30.
Boston, Mass. — WLYN - 1360
Programoje: pasaul. žinių santrauka, mu-
zika, dainos ir Magdūtės pasaka.
502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass.
Tel.: AN 8-0489

Lietuvių Radio valanda
Sekmadieniais nuo 11:00 iki 12:00 val.
WHIL — 1430 banga, Medford 55, Mass.
Jonas J. Romanas, vedėjas
170 H Street, South Boston 27, Mass.
Tel. Andrew 8-7635

Chicago, Illinois

SOPHIE BARCUS

RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS

Kas rytą nuo pirmadienio iki penktadienio
10:00 — 11:00.
Šeštadienį is sekmadienį 8:00—9:30.
"Vakaruškos" pirmadienio vak. 7:00-8:00.
Visos programos iš
WOPA Stoties 1490 klc. A. M. 102-7 F. M.
7159 S. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill.
Tel.: HEmlack 4-2413.

Cleveland, Ohio

Lietuvių Radio programa TĖVYNĖS GARSAI

penktadieniais 8—9 val. vakaro
per WXEN-FM stotį 106,5 mc
Vedėjas — Juozas Stempužis.
4249 Lambert Rd., Cleveland 21, Ohio
Tel. 382-9268

Detroit, Mich.

"BALTIC MELODIES"

radio valandėlė jau nebeveikia.
Buv. vedėja serga ligoninėj. Paskutiniu-
sius dvejus metus valandėlę vedė
Anelė Ambrazienė.

LITHUANIAN MELODIES Radijo valandėlė
girdima kiekvieną šeštadienį 4:30-5:30 pp.
iš Detroito stoties WJLB — 1400 kil.
Vedėjas Ralph Valatka.
15756 Lesure Ave., Detroit 27, Mich.
Telephone: BRoadway 3-2224

"LITHUANIAN VOICE"

WQRS stotis, FM banga 105,1.
Sekmadienio rytą nuo 8:30 iki 9 val.
Programos vedėjas J. Kriščiūnas,
803 N. Crawford, Detroit, Mich.
Tel.: VI 1-5724

Hartford, Conn.

"TĖVYNĖS GARSAI"

Connecticut valstybės kultūrinė valandėlė
Hartford — WPOP — 1410 klc.
Kiekvieną sekmadienį 11:00 iki 12:00.
Programos vedėjas A. Dragūnevičius,
273 Victoria Rd., Hartford, Tel. CH 9-4502

Madrid, Espana

VYKDOMOSIOS VLIKO TARYBOS

RADIO BIURAS MADRIDE

TAUTINIS ISPANIJOS RADIJAS

transliuoja lietuviškai 21:30 — 21:55
Lietuvos laiku (arba 19:35—19:55 Vid.
Europos laiku) 25 ir 42 metrų bangomis.
(Kiekviena kitos dienos rytą 8:25 Lietuvos
laiku [6:10—6:25 Vid. Eur. laiku] 42
metrų banga) ir nuo 17:40 iki 17:55 val.
42metrų banga (9.370 kl.).

New York - New Jersey

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ"

Radio valanda girdima
kiekvieną šeštadienį 5:00—6:00 val. p. p.
iš New Yorko stoties WEVD - 1330 kilv.
ir 97.9 meg. (FM).
Direktorius Jokubas J. Stukas,
1264 White St., Hillside, N. J.
Tel.: WAverly 6-3325

Philadelphia, Pa.

Lietuvių Bendruomenės Radio Programa BENDRUOMENĖS BALSAS

Stotis WTEL — 860 kilocycl.
Šeštadieniais nuo 3:40 iki 4:30 p.p.
Kultūrinės, politinės apžvalgos, žinios,
vietos kronika, muzika ir skelbimai.
Valandėlės vedėjas Adolfas Gaigalas.
Programas tvarko ir praveda redakcinis
kolektyvas.
Rašyti: "Bendruomenės Balsas", 335 Titan
St., Philadelphia 47, Pa., Tel. HO 7-4176

Pittsburgh, Pa.

The First Lithuanian Radio Program in Pittsburgh, Penn.

Pittsburgh, Penn. - WPIT - 730 kilocycles.
Sekmadieniais 12:30—1:00 p. p.
Programos vedėjai:
Povilas ir Gertruda Dargiai.
Visais reikalais kreiptis:
2040 Spring Hill Road, Pittsburgh 16, Pa.

Rochester, N. Y.

Lietuvių Radijo Klubas

Rochester, N. Y. — WHEC — 1460 klc.
Programos kiekvieną sekmadienį
9:30 — 10:00 rytą.
Klubo valdyba:
Pr. Saladžius, garbės pirm., 309 Alphonse
St. (21); Pr. Puidokas, pirm. 38 St. Jacob
St. (21); A. Cieminis, vicepirm. 226 Lux St.
(21); Vyt. Žmuidzinas, išd. 235 Furlong
St. (21); R. Kiršteinis, sekr. 213 Berlin St.
(21); Br. Krokys, narys 10 Dudley St. (5).
Programas praveda valdybos nariai ir šie
vedėjai: R. Gaidytė, St. Ilgūnas, D. Šiurilie-
nė, H. Žemelis.

Roma, Italia

ROMOS RADIJAS

Transliuojama kasdien nuo 20 val. 50 min.
iki 21 val. 10 min. Vidurio Europos laiku,
41,15 ir 50,34 metrų bangomis.
Vedėjas Dr. J. Gailius.
Circonvallazione NOMENTANA 162

Sao Paulo, Brasil

"TĖVYNĖS GARSAI"

Lietuviška muzikos valanda

Radio Cometa — Z. Y. R. 217, vidutinė-
mis bangomis 1.130 klcs.; mikrobangomis
(frequencia modulada) 1071 mg.
Sekmadieniais
13:00 - 14:25 Rio de Janeiro laiku.
Vadovauja "Tėvynės Garsų" kolektyvas.
Caixa Postal 403, S. Paulo, Brazil, S. A.
Adresas:
Ši valandėlė girdima visose Amerikose.

Toronto, Ont, Canada

TĖVYNĖS PRISIMINIMAI

Kiekvieną sekmadienį nuo 1 iki 2 pp.
WHLD stotis, Niagara Falls, N. Y. Banga
1270. Programos ved. J. R. Simanavičius,
974 College St., Toronto 4, Ont., Canada.
Telef.: LE 4-1274 — Daina Co.

Vatikanas, Italia

Programa transliuojama 8 kartus savaitėje
Sekmad. rytais 10:30 - 11:00 Lietuvos laiku
kiekviena vakarą 20:15 - 20:30 Liet. laiku.
Bangos: 31, 25, 19 ir 196 metrų.
Vedėjas Kun. Dr. V. Kaziūnas.
Adresas:
Sezione Litvana, Stazione Radio
CITTA DEL VATICANO.

WASHINGTON D.C.

Voice of America - Amerikos Balsas
Voice of America, Washington 25, D. C.
Pusės valandos programa duodama kas-
dien Lietuvos laiku 19 val. 30 min. —
11, 13, 16, 19, 25 ir 31 metro bangomis;
jos kartojamos 21 val. 30 min. — vidutine
251 m. banga ir 6 val. ryto 25, 31, 41 ir
49 m. bangomis.
Pastaba: vasaros laiku, kai Lietuvoj 19:30,
— Washington 12 val. 30 min. dieną,
Chicagoje — 11 val. 30 min. ryto
ir Los Angeles — 9 val. 30 min. ryto,
o Europoj Grinvičo laiku 16 val. 30 vak.

Waterbury, Conn.

LIETUVIŲ RADIO PARTIJA

WATR, Waterbury, 1320 kilocycles.
Kiekvieną šeštadienio vakarą
6.40 iki 7:30 p. m.
Programos vedėjas ir direktorius,
John D. Adams-Adomaitis
27 Congress Avenue, Waterbury, Con.
Telefonai: Plaza 3-2787 ir PL 3-8898

LIETUVIŲ DIENŲ

žurnalo ir knygų

PLATINTOJAI

JUNGT. AMERIKOS VALST.:

Baltimore, Md. — A. Česonis, K. Bradūnas.
Brooklyn, N. Y. — J. Pašukonis, L.A.P. Klu-
bo Spaudos Kioskas, J. Ginkus.

So. Boston, Mass. — D. Giedraitis, S. M.
kus, kun. J. Klimas.

Chicago, Ill. — K. Babickas, Balys Braz-
džionis, V. Grebliūnas; J. Karvelis; S.
Metrick, Marginiai, P. Švelnys, Terra,
B. Urbonas, V. Būtėnas.

Cicero, Ill. — J. Memėnas, E. Stangen-
bergas.

Cleveland, Ohio — Dirva, V. Rociūnas.

Detroit, Mich. — Gaiva, Neringa, St. An-
thony's Parish Library.

Elizabeth, N. J. — P. Kudulis, A. Rudzi-
tas.

E. St. Louis, Ill. — A. Vaitkus.

Grand Rapids, Mich. — J. Belinis.

Hartford, Conn. — Vl. Plečkaitis.

Los Angeles, Calif. — V. Prižgintas.

Newark, N. J. — K. Trečiokas.

Omaha, Nebr. — E. Ribokienė, kun. L.
Musteikis.

Philadelphia, Pa. — J. Karaška, B. Raugas,
V. Karalius.

Pittsburgh, Pa. — F. Žilionis.

Rochester, N. Y. — A. Sabalis.

Waterbury, Conn. — J. Gaidys, Spauda.

Waukegan, Ill. — V. Petrauskas.

Wilkes-Barre, Pa. — V. Ramanauskas.

Worcester, Mass. — P. Pauliukonis.

ITALIJOJE:

Rome — Kun. V. Mincevičius.

ISPANIJOJE:

Madrid — Kun. K. Patalavičius.

NAUJ. ZELANDIJOJE:

Auckland — G. Procuta.

VENEKUELOJE:

Rev. A. Perkumas, Z. Domeika

ANGLIJOJE:

London — D. Daunoraitė.

KANADOJE:

Toronto, Ont. — A. Kuolas J. Smolskis
Time Cigar Store, V. Aušrotas.

Hamilton, Ont. — Z. Orvidas, J. Pleinys,
S. Bakšys.

St. Catherines, Ont. — K. Kudukis.

Montreal, Que. — P. Rudinskas (Parish Lib-
Winnipeg, Man. — S. Bujokas. / rary)

W. Lorne, Ont. — A. Kojalaitis.

Weliand, Ont. — K. Žukauskas.

AUSTRALIJOJE:

Melbourne — A. Vingis, B. Zumeris.

Canberra — V. Balsys.

N. Geelong — L. Bertašius.

St. Kilda — P. Bienkevičius, N. Butkūnas

Sydney — Kun. P. Butkus.

Adelaide, Edwardstown, — A. Kubilius.

Rivervale, W. Australia — Kun. L. Kemėšis.

Williamstown — Kun. L. Vaseris.

Cabramatta — J. Skirka.

Brisbane — K. Stankūnas.

SKAITYKITE

"LIET. DIENŲ" LEIDYKLOS IŠLEISTAS KNYGAS

Pakeitę adresą, tuojau praneškite,
kad nesusitrukdytų žurnalo
siuntimas.

LIETUVIŲ
DIENOS
LITHUANIAN DAYS

Dail. A. Tamošaitis

ŠERKŠNOS BRAIŽAS